

Zbornik sudske prakse

PRESUDA OPĆEG SUDA (osmo vijeće)

13. svibnja 2015.*

„Državne potpore – Potpora za restrukturiranje koju je Austrija dodijelila grupi Austrian Airlines – Odluka kojom se potpora proglašava spojivom sa zajedničkim tržištem pod određenim uvjetima – Privatizacija grupe Austrian Airlines – Određivanje korisnika potpore – Smjernice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje poduzeća u teškoćama“

U predmetu T-511/09,

Niki Luftfahrt GmbH, sa sjedištem u Beču (Austrija), koji zastupaju H. Asenbauer i A. Habeler, odvjetnici,

tužitelj,

protiv

Europske komisije, koju su zastupali B. Martenczuk i K. Gross, u svojstvu agenata, uz asistenciju G. Quardta, odvjetnika, a zatim B. Martenczuk i R. Sauer, u svojstvu agenata, uz asistenciju G. Quardta i J. Lipinskog, odvjetnikâ,

tuženika,

koju podupiru

Republika Austrija, koju zastupaju C. Pesendorfer i M. Klamert, u svojstvu agenata,

Deutsche Lufthansa AG, sa sjedištem u Kölnu (Njemačka), koju su zastupali H.-J. Niemeyer, H. Ehlers i M. Rosenberg, a zatim H.-J. Niemeyer, H. Ehlers, C. Kovács i S. Völcker, odvjetnici,

Austrian Airlines AG, sa sjedištem u Beču, koji su zastupali H.-J. Niemeyer, H. Ehlers i M. Rosenberg, a zatim H.-J. Niemeyer, H. Ehlers i C. Kovács, odvjetnici,

i

Österreichische Industrieholding AG, sa sjedištem u Beču, koji su zastupali T. Zivny, P. Lewisch i H. Kristoferitsch, odvjetnici,

intervenijenti,

* Jezik postupka: njemački

povodom zahtjeva za poništenje Odluke Komisije 2010/137/EZ od 28. kolovoza 2009., Državna potpora C 6/09 (ex N 663/08) – Austrija Austrian Airlines – Plan restrukturiranja (SL 2010., L 59, str. 1.), kojom se potpora za restrukturiranje koju je Republika Austrija dodijelila grupi Austrian Airlines u okviru njezina otkupa od grupe Lufthansa proglašava spojivom sa zajedničkim tržištem pod određenim uvjetima,

OPĆI SUD (osmo vijeće)

u sastavu: D. Gratsias, predsjednik, M. Kancheva (izvjestiteljica) i C. Wetter, suci,

tajnik: K. Andová, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 25. lipnja 2014.,

donosi sljedeću

Presudu

Okolnosti spora

- 1 Grupa Austrian Airlines (u daljnjem tekstu: Austrian Airlines) sastoji se od tri poduzetnika: Austrian Airlines Österreichische Luftverkehrs AG, zračnog prijevoznika osnovanog 1957. s glavnim čvorištem, Tiroler Luftfahrt GesmbH, regionalnog društva kćeri osnovanog 1978., i Lauda Air Luftfahrt GmbH, charter-društva osnovanog 1979. Austrian Airlines zračni je prijevoznik sa sjedištem u Beču (Austrija) čija su čvorišta Međunarodna zračna luka Beč i Zračna luka Innsbruck (Austrija). Društvo Austrian Airlines član je udruge Star Alliance. Republika Austrija držala je 41,56% udjela u društvu Austrian Airlines posredstvom javnog holding društva Österreichische Industrieholding AG (u daljnjem tekstu: ÖIAG) te je stoga bila većinski dioničar društva Austrian Airlines.
- 2 Tužitelj, Niki Luftfahrt GmbH, društvo je osnovano u skladu s austrijskim pravom sa sjedištem u Beču i zračni prijevoznik poznat pod nazivom „FlyNiki“ ili „Niki“. Posluje iz Beča, Linza (Austrija), Salzburga (Austrija), Graza (Austrija) i Innsbrucka, odakle osobito pruža letove prema odredištima u cijeloj Europi i sjevernoj Africi. Tužitelj je na dan podnošenja tužbe bio u 76-postotnom vlasništvu društva Privatstiftung Lauda (privatne zaklade Lauda) i 24-postotnom vlasništvu drugog njemačkog zračnog prijevoznika Air Berlin.
- 3 Društvo Austrian Airlines već se nekoliko godina suočava sa znatnim financijskim teškoćama. Uzimajući u obzir te teškoće, austrijska je savezna vlada 12. kolovoza 2008. donijela odluku o privatizaciji kojom je ovlasila društvo ÖIAG da proda sve svoje udjele društva Austrian Airlines. Dana 29. listopada 2008. trajanje te ovlasti produljeno je do 31. prosinca 2008.
- 4 Društvo ÖIAG objavilo je 13. kolovoza 2008. u austrijskom i međunarodnom tisku obavijesti kojima je pozivalo potencijalne ulagače da iskažu svoj interes za stjecanje udjela koje je držalo u društvu Austrian Airlines. Ponuditelji su svoj interes trebali iskazati do 24. kolovoza 2008. Ukupno se očitovalo dvanaest ulagača.
- 5 Ulagачi su 28. kolovoza 2008. bili obaviješteni da do 12. rujna 2008. trebaju podnijeti prijedlog za otkup. Prijedlog je trebao sadržavati podatke o ponuditelju, strateški plan za društvo Austrian Airlines, prijedlog strukture transakcije, podatke o predviđenom financiranju i neke dodatne podatke u pogledu sadržaja ugovora (osiguranja, jamstva). Podnesena su samo tri prijedloga za otkup, a podnijeli su ih društvo Air France-KLM, društvo Deutsche Lufthansa AG (u daljnjem tekstu: Lufthansa) i ruski prijevoznik S7.

- 6 Od triju poduzetnika koji su podnijeli prijedlog za otkup 16. rujna 2008. zatraženo je da svoju konačnu ponudu bez kupovne cijene podnesu najkasnije 21. listopada 2008., a konačnu ponudu s kupovnom cijenom najkasnije 24. listopada 2008.
- 7 Dana 21. listopada 2008. samo je društvo Lufthansa podnijelo ponudu kojoj je bio priložen ugovor i strateški plan, bez navođenja cijene, u skladu s onim što je zahtijevano. Društvo Lufthansa podnijelo je 24. listopada 2008. obvezujuću ponudu s cijenom koju je bilo spremno platiti za otkup udjela društva ÖIAG u društvu Austrian Airlines.
- 8 Ponuda za otkup predviđala je sljedeće:
 - društvo Lufthansa isplaćuje društvu ÖIAG kupovnu cijenu od 366.268,75 eura;
 - društvo ÖIAG prima nalog za plaćanje dugova na temelju kojeg može, ako se situacija poboljša, zahtijevati dodatnu isplatu u najvišem iznosu od 162.000.000 eura;
 - posredstvom sekuritizacijske strukture društvo ÖIAG isplaćuje subvenciju u iznosu od 500.000.000 eura koja će se upotrijebiti za povećanje kapitala društva Austrian Airlines.
- 9 Što se tiče naloga za plaćanje dugova, predviđeno je da društvo ÖIAG tri godine nakon isteka ili najkasnije nakon podnošenja financijskih izvješća za razdoblje do 31. prosinca 2011. primi dodatni iznos koji može iznositi najviše 162.000.000 milijuna eura.
- 10 Udjele društva Austrian Airlines koje drži društvo ÖIAG trebalo je steći društvo Österreichische Luftverkehrs-Holding-GmbH, čijih 49,8% udjela drži društvo Österreichische Luftverkehrs-Beteiligungs-GmbH koje je u stopostotnom vlasništvu društva Lufthansa, odnosno 50,2% zaklada Österreichische Luftverkehrs-Privatstiftung, koju je u skladu s austrijskim pravom osnovalo društvo Österreichische Luftverkehrs-Beteiligungs.
- 11 Usporedno s tom transakcijom društvo Österreichische Luftverkehrs-Holding GmbH trebalo je steći sve ostale udjele društva Austrian Airlines putem ponude za preuzimanje ili postupka „squeeze out“ (postupak istiskivanja) kako bi osiguralo vlasništvo nad svim udjelima društva Austrian Airlines.
- 12 Postupak je 3. prosinca 2008. odobrio nadzorni odbor društva Lufthansa, a 5. prosinca 2008. odobrio ga je nadzorni odbor društva ÖIAG.
- 13 Republika Austrija je 21. prosinca 2008. obavijestila Komisiju Europskih zajednica o mjerama koje su se odnosile na predviđenu prodaju njezina udjela u društvu Austrian Airlines.
- 14 Istodobno je Republika Austrija 19. prosinca 2008. obavijestila Komisiju o svojoj odluci da društvu Austrian Airlines dodijeli potporu za sanaciju u obliku stopostotnog jamstva kako bi mu omogućila da dobije financijska sredstva u obliku zajma u iznosu od 200 milijuna eura.
- 15 Odlukom od 19. siječnja 2009. o državnoj potpori NN 72/08, Austrian Airlines – Potpora za sanaciju, Komisija je odobrila tu potporu za sanaciju u obliku jamstva, koja bi morala prestati kad Komisija donese konačnu odluku o potpori prijavljenoj u okviru postupka prodaje ili plana restrukturiranja koje su podnijele austrijske vlasti.
- 16 Dopisom od 11. veljače 2009. Komisija je obavijestila Republiku Austriju o svojoj odluci da pokrene formalni istražni postupak o državnim potporama koji je bio predviđen člankom 88. stavkom 2. UEZ-a, u pogledu mjera koje je Republika Austrija predložila u svrhu prodaje svojeg udjela u društvu Austrian Airlines.

- 17 Dana 11. ožujka 2009. Republika Austrija podnijela je Komisiji svoja očitovanja o pokretanju formalnog istražnog postupka.
- 18 Istog je dana odluka o pokretanju formalnog istražnog postupka objavljena u *Službenom listu Europske unije*, a zainteresirane su strane pozvane da podnesu svoja očitovanja (SL 2009., C 57, str. 8.).
- 19 Komisija je u toj odluci najprije pojasnila da treba utvrditi odgovara li cijena koju je društvo Lufthansa platilo za udjele društva ÖIAG u društvu Austrian Airlines tržišnoj cijeni. U tom je pogledu Komisija izrazila sumnju u otvorenost, transparentnost i bezuvjetnost prodaje te u vrijednost naloga za plaćanje dugova. Komisija je navela da bi, ako iznos plaćen za društvo Austrian Airlines ne odgovara tržišnoj cijeni, razliku između plaćenog iznosa i tržišne cijene trebalo smatrati državnom potporom.
- 20 Komisija je nadalje smatrala da treba ispitati tvrdnju Republike Austrije prema kojoj iznos koji je platilo društvo Lufthansa ne predstavlja državnu potporu jer bi za društvo ÖIAG svaki drugi scenarij prouzročio veće troškove.
- 21 Naposljetku je Komisija, budući da je Republika Austrija predložila plan restrukturiranja ako bi Komisija smatrala da prijavljena mjera predstavlja državnu potporu, pojasnila da treba provjeriti je li navedeni plan usklađen s njezinom Komunikacijom od 1. listopada 2004. o Smjernicama Zajednice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje poduzeća u teškoćama (SL C 244, str. 2. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 8., svezak 3., str. 121.), u daljnjem tekstu: Smjernice iz 2004.) i s njezinom Komunikacijom od 10. prosinca 1994. o primjeni članka [87.] i [88. UEZ-a] i članka 61. Sporazuma o EGP-u na državnu potporu u sektoru zrakoplovstva (SL C 350, str. 5.) (u daljnjem tekstu: Smjernice za sektor zrakoplovstva iz 1994.).
- 22 Komisija je primila očitovanja zainteresiranih strana, među kojima i očitovanje tužitelja, te ih je 15. travnja 2009. prosljedila Republici Austriji.
- 23 Republika Austrija podnijela je Komisiji svoja očitovanja o primjedbama zainteresiranih strana 8. svibnja 2009.
- 24 Istog je dana Komisija zaprimila prijavu predložene koncentracije kojom je društvo Lufthansa trebalo steći isključivu kontrolu nad društvom Austrian Airlines.
- 25 Na zahtjev Republike Austrije sastanci o privatizaciji društva Austrian Airlines održali su se 7. i 18. svibnja 2009. Nakon tih sastanaka dostavljeni su 22. svibnja i 18. lipnja 2009. dodatni podaci koje je tražila Komisija.
- 26 Komisija je 28. kolovoza 2009. donijela Odluku 2010/137/EZ, Državna potpora C 6/2009 (ex N 663/08) – Austrija Austrian Airlines – Plan restrukturiranja (SL 2010., L 59, str. 1.), kojom se potpora za restrukturiranje koju je Republika Austrija dodijelila grupi Austrian Airlines proglašava spojivom sa zajedničkim tržištem pod određenim uvjetima (u daljnjem tekstu: pobijana odluka).
- 27 Nakon što je od Republike Austrije tražila da joj, u skladu s člankom 25. Uredbe Vijeća br. 659/1999 od 22. ožujka 1999. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu članka [88.] Ugovora o EZ-u (SL L 83, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 8., svezak 4., str. 16.) o funkcioniranju Europske unije (SL L 83, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 8., svezak 4., str. 16.) u verziji izmijenjenoj Uredbom Vijeća (EZ) br. 1791/2006 od 20. studenoga 2006. o prilagodbi određenih uredbi i odluka u području slobode kretanja robe, slobode kretanja osoba, prava trgovačkih društava, politike tržišnog natjecanja, poljoprivrede (uključujući veterinarsko i fitosanitarno zakonodavstvo), prometne politike, poreza, statistike, energetike, okoliša, suradnje u području pravosuđa i unutarnjih poslova, carinske unije, vanjskih odnosa, zajedničke vanjske i sigurnosne politike i institucija, zbog pristupanja Bugarske i Rumunjske (SL L 363, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 1., str. 187.), naznači koji su podaci, prema njezinu mišljenju,

obuhvaćeni obvezom čuvanja profesionalne tajne, Komisija je 9. ožujka 2010. u skladu s člankom 26. stavkom 3. te uredbe u *Službenom listu Europske unije* objavila verziju pobijane odluke koja nije klasificirana oznakom tajnosti.

- 28 Komisija je 28. kolovoza 2009. također donijela Odluku C (2009) 6690 *final* (predmet COMP/M.5440 – Lufthansa/Austrian Airlines) kojom se koncentraciju između poduzetnika kojom društvo Lufthansa stječe isključivu kontrolu nad grupom Austrian proglašava spojivom sa zajedničkim tržištem i Sporazumom o EGP-u pod uvjetom da se poštuju predložene obveze, čiji je sažetak objavljen u *Službenom listu Europske unije* (SL 2010., C 16, str. 11., u daljnjem tekstu: odluka kojom se odobrava koncentracija).
- 29 Komisija je u pobijanoj odluci smatrala da je kupovna cijena koju je društvo Lufthansa platilo društvu ÖIAG u zamjenu za udjele koje je potonje društvo držalo u društvu Austrian Airlines odgovala negativnoj cijeni jer je proizašla iz razlike između iznosa subvencije isplaćene društvu Austrian Airlines, s jedne strane, i iznosa naloga za plaćanje dugova kao i iznosa isplaćenog za stjecanje udjela društva ÖIAG, s druge strane. Nakon što je ispitala vrijednost udjela koje je društvo ÖIAG držalo u društvu Austrian Airlines, Komisija je zaključila da je negativna cijena koju je ponudilo društvo Lufthansa odgovala tržišnoj cijeni te se stoga nije mogla smatrati potporom u korist društva Lufthansa.
- 30 Komisija je ipak podsjetila da, ako država proda poduzetnika po negativnoj cijeni, okolnost da ta cijena odgovara tržišnoj cijeni nije dovoljan kriterij da se ustanovi da je država djelovala kao ulagač u tržišnom gospodarstvu i da nije bila dodijeljena nikakva državna potpora. Takav ulagač naime treba usporediti negativnu tržišnu cijenu s troškovima koje bi morao snositi u okviru drugih rješenja. U tom je pogledu Komisija smatrala da bi u ovom slučaju stečaj društva Austrian Airlines, za koji država ne bi snosila nikakve troškove, za državu predstavljao povoljnije rješenje od prodaje njezina udjela u društvu Austrian Airlines po negativnoj cijeni. Komisija je stoga smatrala da se ukupan iznos negativne cijene treba smatrati javnim sredstvima koja su dodijeljena društvu Austrian Airlines i da dodjela tih sredstava, koja je pripisiva državi, poduzetniku koji na tržištu konkurira drugim zračnim prijevoznicima Zajednice narušava trgovinu unutar Zajednice i stoga predstavlja državnu potporu u smislu članka 87. stavka 1. UEZ-a.
- 31 Nakon što je ispitala predmetnu potporu Komisija je smatrala da ta potpora, pod određenim uvjetima i pod pretpostavkom da se plan restrukturiranja koji je bio prijavljen Komisiji u potpunosti provede, predstavlja potporu koja je spojiva sa zajedničkim tržištem u smislu članka 87. stavka 3. točke (c) UEZ-a.
- 32 Izreka pobijane odluke glasi kako slijedi:

„Članak 1.

Potpora za restrukturiranje koju je Austrija dodijelila društvu Austrian Airlines proglašava se spojivom sa zajedničkim tržištem na temelju članka 87. stavka 3. točke (c) [...] UEZ-a pod uvjetom da se poštuju odredbe članka 2. i pod pretpostavkom da se plan restrukturiranja koji je prijavljen Komisiji u potpunosti provede.

Članak 2.

1. Austrija će poduzeti potrebne mjere kako bi društvo Austrian Airlines prije kraja 2010. smanjilo ukupni kapacitet raspoloživih sjedala odnosno kilometara za 15% u odnosu na kapacitet iz siječnja 2008. Osim toga, povećanje kapaciteta društva Austrian Airlines ograničeno je na prosječnu stopu rasta utvrđenu za zračne prijevoznike koji su članovi Udruge europskih zračnih prijevoznika (Association of European Airlines). To ograničenje ostaje na snazi do kraja 2015. ili dok društvo Austrian Airlines ne postigne uravnotežen EBIT (točka pokrića), ako se to dogodi ranije.

2. Austrija će poduzeti potrebne mjere kako bi društvo Austrian Airlines svoj udio u društvu Schedule Coordination Austria GmbH smanjilo na 25% i kako nakon tog postupka restrukturiranja ni društvo Flughafen Wien AG ni bilo koja druga strana koju kontroliraju društva Austrian Airlines ili Flughafen Wien AG ne bi držale većinu udjela u društvu Schedule Coordination Austria GmbH.

3. Austrija će poduzeti potrebne mjere kako bi se poštovali uvjeti odluke o spajanju u predmetu COMP/M.5440 – Lufthansa/Austrian Airlines.

4. Austrija će raskinuti dvostrane sporazume o zračnom prijevozu koji ne sadržavaju klauzulu o imenovanju Zajednice ili će o njima ponovno pregovarati u skladu s odredbama Uredbe (EZ) br. 847/2004. Austrija će obavijestiti Komisiju o mjerama koje je poduzela kako bi osigurala usklađenost takvih sporazuma s pravom Zajednice u pogledu priznavanja imenovanja Zajednice.

5. Austrija treba do 31. prosinca 2009. Komisiji dostaviti izvješće o napretku i upravljanju planom restrukturiranja kao i o mjerama čiji je cilj smanjenje udjela društva Austrian Airlines u društvu Schedule Coordination Austria GmbH. Austrija treba do 31. travnja 2010. priopćiti mjere koje je poduzela u svrhu primjene članka 2. stavka 4. svake godine do 2015. Austrija Komisiji dostavlja godišnja izvješća o provedbi plana restrukturiranja i o stopama rasta kapaciteta.

Članak 3.

Ova je Odluka upućena Republici Austriji.“

Postupak

- 33 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 21. prosinca 2009. tužitelj je pokrenuo ovaj postupak na temelju članka 263. četvrtog stavka UFEU-a.
- 34 Aktom podnesenim tajništvu Općeg suda 23. travnja 2010. Republika Austrija zatražila je intervenciju u ovom predmetu u potporu zahtjevu Komisije. Rješenjem od 15. lipnja 2010. predsjednik šestog vijeća Općeg suda odobrio je intervenciju Republike Austrije.
- 35 Aktom podnesenim tajništvu Općeg suda 27. travnja 2010. društva Lufthansa i Austrian Airlines zatražila su intervenciju u potporu zahtjevu Komisije.
- 36 Aktom podnesenim tajništvu Općeg suda 7. svibnja 2010. društvo ÖIAG zatražilo je intervenciju u potporu zahtjevu Komisije.
- 37 Aktom podnesenim tajništvu Općeg suda 30. kolovoza 2010. Republika Austrija podnijela je svoj intervencijski podnesak.
- 38 Budući da je sastav vijeća Općeg suda izmijenjen, sudac izvjestitelj raspoređen je u sedmo vijeće, kojemu je slijedom toga ovaj predmet dodijeljen 27. rujna 2010.
- 39 Aktom podnesenim tajništvu Općeg suda 18. listopada 2010. tužitelj je podnio svoja očitovanja na intervencijski podnesak Republike Austrije.
- 40 Aktima podnesenima tajništvu Općeg suda 11. studenoga 2010. Komisija i Republika Austrija podnijele su svoja očitovanja o zahtjevima za određivanje mjera upravljanja postupkom i o zahtjevu za određivanje mjera izvođenja dokaza koje je tužitelj podnio u svojim očitovanjima na intervencijski podnesak Republike Austrije.

- 41 Rješenjem od 29. studenoga 2010. predsjednik sedmog vijeća Općeg suda odobrio je intervencije društava Lufthansa, Austrian Airlines i ÖIAG.
- 42 Aktima podnesenima tajništvu Općeg suda 14. veljače 2011. društva Lufthansa, Austrian Airlines i ÖIAG podnijela su svoje intervencijske podneske.
- 43 Aktom podnesenim tajništvu Općeg suda 13. svibnja 2011. tužitelj je podnio svoja očitovanja na intervencijski podnesak društava Lufthansa, Austrian Airlines i ÖIAG.
- 44 Budući da je sastav vijeća Općeg suda izmijenjen, sudac izvjestitelj raspoređen je u prvo vijeće, kojemu je slijedom toga ovaj predmet dodijeljen 16. svibnja 2012.
- 45 Rješenjem od 10. srpnja 2012. o mjeri izvođenja dokaza koja se odnosi na podnošenje dokumenata Opći sud je, nakon što je utvrdio, kao prvo, da je Komisija osporavala dopuštenost određenih argumenata tužitelja jer se temelje na detaljnim podacima koji se ne nalaze u verziji pobijane odluke koja nije klasificirana oznakom tajnosti objavljenoj u *Službenom listu Europske unije*, kao drugo, da je tužitelj svojoj tužbi priložio verziju pobijane odluke koja nije klasificirana oznakom tajnosti i, kao treće, da su izbrisani podaci iz verzije pobijane odluke koja nije klasificirana oznakom tajnosti bili potrebni za pravilno razumijevanje odluke i stoga također potrebni za odlučivanje o sporu, naložio Komisiji da, na temelju članka 65. točke (b), članka 66. stavka 1. i članka 67. stavka 3. drugog podstavka Poslovnika Općeg suda, podnese potpunu verziju pobijane odluke koja je bila dostavljena njezinu adresatu, Republici Austriji. U rješenju je pojašnjeno da se potpuna verzija pobijane odluke neće dostaviti tužitelju ni drugim stranama u postupku, osim Republici Austriji koja je u toj fazi postupka već bila njezin adresat. Komisija je 25. srpnja 2012. postupila u skladu s tim zahtjevom.
- 46 Opći sud je 11. srpnja 2012. na temelju članka 64. Poslovnika od tužitelja tražio da pojasni je li imao pristup potpunoj verziji pobijane odluke koja je bila dostavljena Republici Austriji. Tužitelj je 26. srpnja 2012. na to pitanje odgovorio potvrdno.
- 47 Opći sud je 18. veljače 2013. stranama uputio nekoliko zahtjeva u okviru mjera upravljanja postupkom iz članka 64. stavka 3. točki (b) i (c) Poslovnika.
- 48 Najprije, nakon što je utvrdio da su se detaljni podaci iz tužbe koji se ne nalaze u verziji pobijane odluke objavljene u *Službenom listu Europske unije* nalazili u potpunoj verziji te odluke i da je tužitelj potvrdio da je imao pristup potpunoj verziji pobijane odluke u svrhu pripreme svoje tužbe, Opći sud je najprije pozvao Komisiju da dopuni svoju obranu i da se izjasni o svim tužbenim razlozima, prigovorima i argumentima iz navedene tužbe o kojima ona još nije zauzela stajalište jer bi time povrijedila obvezu čuvanja profesionalne tajne iz članka 339. UFEU-a.
- 49 Zatim je Opći sud zatražio od Komisije da naznači bi li se i kako povjerljivost svih podataka iz potpune verzije pobijane odluke u pogledu tužitelja i ostalih strana u postupku mogla ukinuti za potrebe ovog spora. Ako bi Komisija htjela zadržati povjerljivost svih tih podataka, od nje se tražilo da obrazloži zadržavanje povjerljivog postupanja za svaki navodno povjerljiv element kako bi Općem sudu omogućila da u tom pogledu donese odluku na temelju članka 67. stavka 3. drugog podstavka Poslovnika.
- 50 Naposljetku, Opći sud je također tražio od intervenijenata da daju svoja obrazložena mišljenja o povjerljivosti potpune verzije pobijane odluke.
- 51 Republika Austrija i društvo ÖIAG odgovorili su na tu mjeru upravljanja postupkom 14., odnosno 18. ožujka 2013. Komisija, društvo Austrian Airlines i društvo Lufthansa odgovorili su 19. ožujka 2013.

- 52 Budući da je Komisija u svojem odgovoru od 19. ožujka 2013., da bi opravdala zadržavanje povjerljivosti potpune verzije pobijane odluke, samo uputila na odbijanje Republike Austrije da ukine povjerljivost navedene odluke, Opći sud je na temelju članka 64. stavka 3. točaka (a) i (b) Poslovnika 18. srpnja 2013. zatražio od Komisije da za svaki navodno povjerljiv element potpune verzije pobijane odluke naznači razloge koji su je naveli da odobri zahtjev Republike Austrije za povjerljivo postupanje i da objasni kriterije na temelju kojih je odlučila radi li se o podacima koji mogu biti obuhvaćeni obvezom čuvanja profesionalne tajne, osobito u smislu Komunikacije Komisije C (2003) 4582 od 1. prosinca 2003. o profesionalnim tajnama u odlukama o državnim potporama (SL C 297, str. 6.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 8., svezak 3., str. 117.). Komisija je na tu mjeru upravljanja postupkom odgovorila 19. rujna 2013.
- 53 Budući da je sastav vijeća Općeg suda izmijenjen, sudac izvjestitelj raspoređen je u osmo vijeće, kojemu je slijedom toga ovaj predmet dodijeljen 1. listopada 2013.
- 54 Opći sud je 14. studenoga 2013., nakon što je ispitao argumente Komisije i intervenijenata o povjerljivosti podataka iz potpune verzije pobijane odluke, odlučio tu verziju vratiti Komisiji te je donio novu mjeru upravljanja postupkom kojom Komisiju pozvao da podnese novu verziju pobijane odluke u kojoj treba sakriti isključivo povjerljive podatke koji nisu bili navedeni u pismenima tužitelja, u svrhu njezine dostave drugim stranama u postupku.
- 55 Komisija je dopisom od 3. prosinca 2013. odbila postupiti u skladu s tom mjerom upravljanja postupkom, osobito zato što je smatrala da, s obzirom na to da joj je Opći sud vratio potpunu povjerljivu verziju pobijane odluke, a nije osporio osnovanost odluke kojom je izbrisala određene podatke u javnoj verziji pobijane odluke koja nije klasificirana oznakom tajnosti, nije dužna pripremiti novu verziju pobijane odluke.
- 56 Rješenjem od 27. siječnja 2014. Opći sud je, s jedne strane, naložio Komisiji da podnese verziju pobijane odluke u kojoj je trebala sakriti isključivo povjerljive podatke koji nisu navedeni u pismenima tužitelja i, s druge strane, odlučio da zastupnici tužitelja kao i zastupnici Republike Austrije te društava ÖIAG, Lufthansa i Austrian Airlines taj dokument mogu pregledati u tajništvu Općeg suda nakon njegove dostave sve do dana održavanja rasprave, ali da ga ne mogu umnožavati. Komisija je 13. veljače 2014. postupila u skladu s tom mjerom izvođenja dokaza.
- 57 Opći sud je 11. ožujka 2014., nakon saslušanja strana, odlučio održati raspravu zatvorenu za javnost, koja se održala 25. lipnja 2014.

Zahtjevi stranaka

- 58 Tužitelj od Općeg suda zahtijeva da:
- poništi pobijanu odluku;
 - naloži Komisiji snošenje troškova.
- 59 Komisija, koju podupiru Republika Austrija i društva ÖIAG, Lufthansa i Austrian Airlines, od Općeg suda zahtijeva da:
- tužbu odbaci barem kao djelomično nedopuštenu i, podredno, odbije kao neosnovanu;
 - naloži tužitelju snošenje troškova.

Pravo

1. Dopuštenost

Nepostojanje potpisa na izvorniku tužbe

60 Komisija je u odgovoru na tužbu istaknula da tužba koja joj je proslijeđena, s obzirom na to da nije bila potpisana, ne ispunjava zahtjeve iz članka 43. stavka 1. Poslovnika te je stoga nedopuštena. Ipak, tijekom rasprave održane 25. lipnja 2014. Komisija je u odgovoru na pitanje Općeg suda o posljedicama za koje je ona smatrala da proizlaze iz dopisa tajništva Općeg suda od 14. travnja 2010. kojim joj je on potvrdio da je zastupnik tužitelja potpisao izvornik tužbe, odustala od tog argumenta o postojanju zapreke vođenju postupka.

Činjenica da je tužitelj upotrijebio podatke koji se ne nalaze u verziji pobijane odluke objavljenoj u Službenom listu Europske unije, ali se nalaze u verziji pobijane odluke koja je dostavljena Republici Austriji

61 Bez službenog isticanja prigovora nedopuštenosti u smislu članka 114. Poslovnika, Komisija tvrdi da je tužba djelomično nedopuštena jer sadržava navode koji se odnose na određene podatke na temelju kojih je Komisija pogrešno zaključila da je predmetna potpora spojiva sa zajedničkim tržištem, a koji se ne nalaze u verziji pobijane odluke objavljenoj u *Službenom listu Europske unije* koja je priložena tužbi.

62 Komisija smatra da ne može zauzeti stajalište o tim navodima, a da ne povrijedi obvezu čuvanja profesionalne tajne iz članka 339. UFEU-a. Međutim, ta bi okolnost ograničila ostvarivanje njezinih prava na obranu i stoga dovela do djelomične nedopuštenosti tužbe na temelju članka 44. stavka 1. točke (c) Poslovnika, u dijelu u kojem se odnosi na predmetne podatke.

63 Osim toga, Komisija tvrdi da je tužba također djelomično nedopuštena u dijelu u kojem sadržava predmetne podatke jer je tužitelj do njih došao nezakonito. Prema mišljenju Komisije, ako se u tom pogledu ne utvrdi djelomična nedopuštenost tužbe, to bi značilo da se odobrava način na koji je tužitelj pristupio predmetnim podacima i da se takvo ponašanje potiče. To bi moglo štetno djelovati na povjerenje gospodarskih subjekata u zaštitu povjerljivih podataka koji se u okviru postupka ispitivanja državnih potpora mogu proslijediti Komisiji te ih potaknuti da takve podatke ubuduće više ne dostavljaju Komisiji, što bi štetilo djelotvornosti postupaka ispitivanja državnih potpora u cjelini.

64 Kao prvo, argumentacija Komisije u pogledu povrede članka 44. stavka 1. točke (c) Poslovnika nije uvjerljiva.

65 Naime, valja podsjetiti da se, u skladu s ustaljenom sudskom praksom, na temelju članka 44. stavka 1. točke (c) Poslovnika, u svakoj tužbi pred Općim sudom mora naznačiti predmet spora i ona da mora sadržavati sažeti prikaz tužbenih razloga. Ta naznaka mora biti dovoljno jasna i precizna da tuženiku omogući pripremu obrane, a Općem sudu provođenje sudskog nadzora. Stoga je, kako bi se zajamčila pravna sigurnost i dobro sudovanje, nužno da bitni činjenični i pravni elementi na kojima se tužba temelji proizlaze, makar i sažeto, ali na smislen i razumljiv način, iz samog njezinog teksta (rješenja od 28. travnja 1993., *De Hoe/Komisija*, T-85/92, Zb., EU:T:1993:39, t. 20., i od 11. srpnja 2005., *Internationaler Hilfsfonds/Komisija*, T-294/04, Zb., EU:T:2005:280, t. 23.).

66 Međutim, Komisija ne tvrdi da nedostaje jasnoće ili preciznosti u prikazu razloga iz tužbe, nego isključivo da ne može odgovoriti na argumente tužitelja zbog zakonske obveze. Stoga Komisija nije dokazala postojanje povrede formalnih zahtjeva iz članka 44. stavka 1. točke (c) Poslovnika koja bi mogla dovesti do nedopuštenosti tužbe u smislu sudske prakse navedene u točki 65. ove presude.

- 67 Konačno, ne može se prihvatiti argumentacija Komisije u pogledu povrede njezinih prava na obranu koja se temelji na navodnoj nemogućnosti odgovora na argumente tužitelja koji se temelje na podacima koji se ne nalaze u javnoj verziji pobijane odluke.
- 68 Naime, fizička ili pravna osoba koja na temelju članka 263. četvrtog stavka UFEU-a može pobijati akt iz prvog stavka te odredbe može bez ograničenja istaknuti sve tužbene razloge navedene u drugom stavku tog članka.
- 69 Stoga svako ograničenje prava takvog tužitelja da istakne razloge za poništenje koje smatra primjerenima treba biti, uzimajući u obzir činjenicu da bi to ograničenje također predstavljalo ograničenje prava na djelotvoran pravni lijek propisanog člankom 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, predviđeno pravom Unije u smislu članka 52. stavka 1. te Povelje i u skladu sa zahtjevima te odredbe. Konkretno, to ograničenje treba, uz poštovanje načela proporcionalnosti, biti potrebno i doista odgovarati ciljevima od općeg interesa koje priznaje Unija ili potrebi zaštite prava i sloboda drugih osoba.
- 70 U tom pogledu valja podsjetiti da članak 339. UFEU-a, na koji se Komisija poziva u prilog svojem argumentu o postojanju zapreke vođenju postupka, predviđa da Komisija ne smije otkrivati one podatke koji su obuhvaćeni obvezom čuvanja profesionalne tajne, a osobito podatke o poduzećima, njihovim poslovnim odnosima ili troškovima. Ta je obveza navedena i u članku 24. Uredbe br. 659/1999 u pogledu podataka prikupljenih na temelju te uredbe. U skladu s tom odredbom, obveza čuvanja profesionalne tajne nameće se ne samo Komisiji, nego i državama članicama kao i njihovim dužnosnicima i ostalim službenicima, uključujući neovisne stručnjake koje je imenovala Komisija. Članak 25. Uredbe br. 659/1999 pojašnjava da Komisija odluke donesene u skladu s odredbama poglavlja II. do V. i VII. te uredbe upućuje dotičnoj državi članici bez odgode te joj pruža mogućnost da naznači koji su podaci, prema njezinu mišljenju, obuhvaćeni obvezom čuvanja profesionalne tajne. Osim toga, Komisija je u svojoj Komunikaciji C (2003) 4582 (vidjeti točku 52. ove presude) opisala načine postupanja sa zahtjevima koje podnesu države članice kao adresati odluka o državnim potporama kako bi se za određene dijelove tih odluka smatralo da su obuhvaćeni obvezom čuvanja profesionalne tajne te da stoga ne smiju biti sadržani u objavljenoj verziji.
- 71 Valja istaknuti da se ni člankom 339. UFEU-a ni člankom 24. Uredbe br. 659/1999 izričito ne predviđa da treba kao nedopuštene odbaciti tužbene razloge koji se temelje na elementima odluke koja je predmet tužbe, koji su sakriveni u objavljenoj verziji te odluke i kojima je tužitelj mogao pristupiti samo tako što je, bez odobrenja Komisije, došao do povjerljive potpune verzije te odluke.
- 72 Čak i ako se te odredbe mogu protumačiti u tom smislu, valja utvrditi da se u predmetnim okolnostima one ne mogu primijeniti.
- 73 Naime, iz odgovora Komisije od 19. rujna 2013. na mjeru upravljanja postupkom Općeg suda proizlazi da je Komisija 31. kolovoza 2009. pobijanu odluku dostavila Republici Austriji tražeći istodobno od nje da joj u roku od petnaest radnih dana naznači koji su podaci iz te odluke, prema njezinu mišljenju, povjerljivi i ne smiju se objaviti. Republika Austrija je dopisom od 18. rujna 2009. zatražila od Komisije da izbriše određene podatke iz pobijane odluke zbog njihove povjerljivosti. U dopisu od 29. rujna 2009. koji je upućen Republici Austriji Komisija je navela da ne može u potpunosti odobriti njezin zahtjev te joj je podnijela pročišćenu privremenu verziju pobijane odluke i zatražila da je odobri u roku od pet radnih dana. Republika Austrija se u dopisu od 2. listopada 2009. u biti složila s verzijom pobijane odluke koju je podnijela Komisija. Ipak je još jednom zatražila brisanje podataka iz uvodnih izjava 61. i 63. pobijane odluke i navela dodatne razloge koji su, prema njezinu mišljenju, opravdavali povjerljivo postupanje s tim podacima. Nakon ponovnog ispitivanja opravdanja koje je dostavila Republika Austrija Komisija je izbrisala predmetne podatke iz uvodnih izjava 61. i 63. pobijane odluke (u daljnjem tekstu: javna verzija pobijane odluke), a istu dostavila trećim zainteresiranim stranama, uključujući tužitelju, i objavila je na svojoj internetskoj stranici 13. listopada 2009. Javna verzija pobijane odluke zatim je 9. ožujka 2010. objavljena u *Službenom listu Europske Unije*.

- 74 Međutim, Opći sud je, kao i Komisija, utvrdio da je tužitelj u tužbi iznio argumente koji su se temeljili na podacima koji se, iako su navodno sadržani u pobijanoj odluci, nisu nalazili u javnoj verziji pobijane odluke koja je priložena tužbi. Opći sud je osim toga utvrdio da su uvodne izjave iz javne verzije pobijane odluke, na koje je upućivao tužitelj kako bi obrazložio svoje tvrdnje u pogledu predmetnih podataka, sadržavale naznaku da su određeni podaci izbrisani zbog njihove povjerljivosti.
- 75 Predmetni podaci koji su navedeni u tužbi odnose se na iznos vlastitog doprinosa koji će snositi isključivo društvo Austrian Airlines i na postotak troškova restrukturiranja koji bi taj doprinos trebao predstavljati, na iznos predviđenih poslovnih gubitaka društva Austrian Airlines, na iznos vlastitog doprinosa društva Lufthansa, na ukupni iznos vlastitog doprinosa društva Lufthansa i Austrian Airlines te na iznos troškova restrukturiranja ako se preuzimanje poslovnih gubitaka društva Austrian Airlines od strane društva Lufthansa i doprinos društva Lufthansa smanjenju koeficijenta zaduženosti društva Austrian Airlines ne bi smatrali doprinosom troškovima restrukturiranja.
- 76 Ti su se podaci također odnosili na određene mjere plana restrukturiranja, na optimizaciju prometa među određenim državama, na postotke smanjenja kapaciteta u 2008. i 2009. na redovitim linijama i čarter-letovima društva Austrian Airlines, na broj zrakoplova kojima je društvo Austrian Airlines trebalo raspolagati 2011. kao i na broj i vrstu zrakoplova koje je društvo Austrian Airlines trebalo početi upotrebljavati, na način stjecanja tih zrakoplova i na predviđeni dan početka njihove upotrebe.
- 77 U toj fazi, u nedostatku potpune verzije pobijane odluke, Opći sud nije mogao provjeriti jesu li navodi tužitelja u pogledu sadržaja te odluke bili istiniti.
- 78 Međutim, ti su se navodi odnosili na podatke koji su se pokazali relevantnima za odlučivanje o ovom sporu jer je tužitelj u prilog svojoj tužbi osobito istaknuo povredu pravila koja se primjenjuju u području državnih potpora zbog nedovoljnog doprinosa korisnika potpore planu restrukturiranja, nepostojanja stvarnog plana restrukturiranja i nedostatnosti kompenzacijskih mjera za otklanjanje narušavanja tržišnog natjecanja koje je nastalo predmetnom državnom potporom.
- 79 Osim toga, Komisija bi u odgovoru na argumente tužitelja koji se temelje na tim podacima mogla, pa makar implicitno, osporiti tvrdnje tužitelja koje se odnose na sadržaj potpune verzije pobijane odluke i time povrijediti obvezu čuvanja profesionalne tajne iz članka 339. UFEU-a.
- 80 Stoga je Opći sud, uzimajući u obzir važnost predmetnih podataka za rješavanje spora, naložio Komisiji da podnese potpunu verziju pobijane odluke i pojasnio da u toj fazi postupka tu verziju neće dostaviti tužitelju ni intervenijentima, osim Republici Austriji, kako bi provjerio odgovaraju li doista podaci koji su navedeni u tužbi i koji se ne nalaze u javnoj verziji pobijane odluke onima koji se nalaze u potpunoj verziji pobijane odluke. Komisija je u odgovoru na tu mjeru izvođenja dokaza podnijela potpunu verziju pobijane odluke. Opći sud stoga je mogao utvrditi da su tvrdnje tužitelja koje se odnose na sadržaj potpune verzije pobijane odluke bile točne.
- 81 Istodobno je Opći sud mjerom upravljanja postupkom tražio od tužitelja da naznači je li imao pristup potpunoj verziji pobijane odluke. Tužitelj je u odgovoru na to pitanje naznačio da su njegovi odvjetnici imali pristup tom dokumentu u svrhu pripreme tužbe.
- 82 Opći sud je u tim okolnostima smatrao da je, što se tiče podataka iz tužbe koji se nisu nalazili u javnoj verziji pobijane odluke, ali su bili navedeni u potpunoj verziji pobijane odluke, obveza Komisije da čuva profesionalnu tajnu za tužitelja postala bespredmetna jer je tužitelj već znao za predmetne podatke.
- 83 S obzirom na prirodu predmetnih podataka, ta je obveza za intervenijente također postala bespredmetna. Naime, valja podsjetiti da je Republika Austrija bila adresat potpune verzije pobijane odluke i da je stoga u tom pogledu znala za sadržaj tog dokumenta. Što se tiče rizika od povrede obveze čuvanja profesionalne tajne u pogledu ostalih intervenijenata, valja istaknuti da su predmetni podaci koji su se odnosili na trošak plana restrukturiranja društva Austrian Airlines, na doprinos

društava Austrian Airlines i Lufthansa troškovima tog plana restrukturiranja, na predviđene poslovne gubitke društva Austrian Airlines te na sadržaj plana restrukturiranja, najvjerojatnije već bili poznati društvima ÖIAG, Austrian Airlines i Lufthansa. Ako je Komisija u tom pogledu imala dvojbe, Opći sud smatra da je na njoj bilo da zatraži da se s tužbom u pogledu tih intervenijenata postupa povjerljivo, što ona nije učinila.

- 84 U tim okolnostima Opći sud je mjerom upravljanja postupkom tražio od Komisije da zauzme stajalište o svim prigovorima, argumentima i tužbenim razlozima o kojima se još nije izjasnila s obrazloženjem da to ne može učiniti, a da ne povrijedi članak 339. UFEU-a, što je Komisija i učinila tako što je 19. ožujka 2013. podnijela dodatni odgovor na tužbu.
- 85 Osim toga, Opći sud je, uzimajući u obzir da je, s jedne strane, potpuna verzija pobijane odluke također sadržavala podatke koji su bili izbrisani iz javne verzije pobijane odluke zbog njihove povjerljivosti i koji se nisu nalazili u tužbi i da, s druge strane, nije bio siguran je li tužitelj doista imao pristup cijeloj potpunoj verziji pobijane odluke unatoč njezinu odgovoru na pitanje Općeg suda o tome, pitao Komisiju može li za potrebe ovog spora ukinuti povjerljivost u pogledu svih podataka iz potpune verzije pobijane odluke. Opći sud također je tražio od intervenijenata da se izjasne o povjerljivosti potpune verzije pobijane odluke.
- 86 Nakon što je Opći sud ispitao argumente koje su Komisija i intervenijenti iznijeli kako bi opravdali odbijanje ukidanja povjerljivosti potpune verzije pobijane odluke, on je taj dokument vratio Komisiji te je novom mjerom upravljanja postupkom od nje tražio da podnese verziju pobijane odluke u kojoj treba sakriti isključivo povjerljive podatke koji nisu navedeni u pismenima tužitelja, u svrhu njezine dostave drugim stranama u postupku. Budući da je Komisija odbila podnijeti navedeni dokument, Opći sud je 27. siječnja 2014. donio rješenje o izvođenju dokaza u skladu s kojim je 13. veljače 2014. postupila Komisija.
- 87 Kako bi osigurao poštovanje povjerljivosti predmetnih podataka u pogledu trećih osoba, Opći sud je osim toga, nakon saslušanja stranaka, donio odluku da će održati raspravu zatvorenu za javnost.
- 88 U tom pogledu valja istaknuti da je Komisija u odgovoru na pitanje koje je Opći sud postavio tijekom rasprave naznačila da, unatoč tome što je rasprava zatvorena za javnost, i dalje smatra da je dužna poštovati obvezu čuvanja profesionalne tajne i da se tužba stoga treba odbaciti kao djelomično nedopuštena zato što joj ne omogućuje da u potpunosti ostvari svoja prava na obranu.
- 89 Ipak, Opći sud smatra da se, s obzirom na gore iznesena razmatranja, Komisija u ovom slučaju ne može pozvati na povredu svojih prava na obranu na temelju navodne nemogućnosti da odgovori na argumente tužitelja, a da ne povrijedi obvezu čuvanja profesionalne tajne.
- 90 Stoga valja odbiti argument o postojanju zapreke vođenju postupka koji je istaknula Komisija, a koja se odnosi na nemogućnost odgovora na argumente koji se temelje na podacima sadržanima isključivo u potpunoj verziji pobijane odluke.
- 91 Kao drugo, što se tiče tvrdnje Komisije da tužbu valja odbaciti kao djelomično nedopuštenu jer sadržava podatke do kojih je tužitelj došao nezakonito, ni ona nije uvjerljiva.
- 92 Naime, Komisija u prilog svojoj tvrdnji ističe samo da bi činjenica da se tužitelj u okviru postupka pred Općim sudom može koristiti podacima do kojih je došao nezakonito štetno djelovala na sustav kontrole državnih potpora u Europskoj uniji jer bi to obeshrabrilo gospodarske subjekte da joj u okviru postupka ispitivanja državnih potpora ustupe povjerljive podatke.
- 93 Međutim, s jedne strane, takva razmatranja, čak i da su osnovana, ne proizlaze iz okolnosti koje opravdavaju da se tužba podnesena na temelju članka 263. UFEU-a odbaci kao nedopuštena u skladu sa sudskom praksom koja se odnosi na članak 44. Poslovnika koja je navedena u točki 65. ove

presude. S druge strane, u nedostatku izričitih odredbi kojima je predviđeno odbacivanje kao nedopuštenih tužbenih razloga koji se temelje na povjerljivim podacima odluke o državnoj potpori, opća razmatranja na koja se poziva Komisija nisu relevantna.

- 94 Svakako je točno da je, kao što je predložila Komisija, tužitelj od nje mogao zatražiti da mu odobri pristup potpunoj verziji pobijane odluke u skladu s postupcima koji su predviđeni Uredbom (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije (SL L 145, str. 43.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 16., str. 70.) ili je u svojoj tužbi, kao što su istaknuli Republika Austrija i društvo Lufthansa, mogao osporiti brisanje određenih podataka iz javne verzije pobijane odluke zbog njihove navodne povjerljivosti i od Općeg suda zatražiti da donese mjeru upravljanja postupkom radi pristupa potpunoj verziji.
- 95 Ipak, valja istaknuti da, za razliku od Komisije i Republike Austrije, tužitelj nije dužan poštovati obvezu čuvanja profesionalne tajne iz članka 339. UFEU-a i članka 24. Uredbe br. 659/1999.
- 96 Stoga tužitelja, s obzirom na to da je već imao pristup podacima iz potpune verzije pobijane odluke, ništa nije obvezivalo da primijeni jedno od postupovnih sredstava iz točke 94. ove presude.
- 97 Naime, tužitelj je u svojoj tužbi također samo mogao, kao što je i učinio, istaknuti navode koji se odnose na sadržaj potpune verzije pobijane odluke.
- 98 U takvim je okolnostima Opći sud, s obzirom na to da su se predmetni navodi odnosili na važne podatke za rješavanje spora, smatrao da je na njemu bilo da provjeri istinitost navedenih navoda te je naložio podnošenje potpune verzije pobijane odluke.
- 99 Iz toga slijedi da također valja odbiti argument o postojanju zapreke vođenju postupka koji je istaknula Komisija, a koji se temelji na činjenici da su u tužbi upotrijebljeni podaci koji su sadržani isključivo u potpunoj verziji pobijane odluke.

2. Meritum

- 100 Tužitelj u prilog ovoj tužbi ističe tri tužbena razloga, od kojih se prvi temelji na povredi odredbi UFEU-a, drugi na povredi obveze obrazlaganja i treći na zlouporabi ovlasti.
- 101 Opći sud smatra potrebnim najprije ispitati drugi tužbeni razlog koji se temelji na povredi obveze obrazlaganja.

Drugi tužbeni razlog, koji se temelji na povredi obveze obrazlaganja

- 102 Drugi tužbeni razlog koji je istaknuo tužitelj sastoji se od dva dijela od kojih se prvi temelji na pogrešci koja se tiče obrazloženja u pogledu dostatnosti kompenzacijskih mjera, a drugi na pogrešci koja se tiče obrazloženja u pogledu poštovanja načela jednokratne potpore.

Prvi dio drugog tužbenog razloga koji se temelji na nepostojanju obrazloženja u pogledu dostatnosti kompenzacijskih mjera s obzirom na stanje na predmetnim tržištima

- 103 Tužitelj u bitnome ističe, s jedne strane, da pobijana odluka ni na koji način ne upućuje na stanje na tržištu na koje bi dodjela predmetne potpore mogla utjecati i, s druge strane, da u pobijanoj odluci nedostaje obrazloženje u pogledu dostatnosti kompenzacijskih mjera koje se tom odlukom propisuju s obzirom na stanje na navedenom tržištu.

- 104 U tom pogledu valja podsjetiti da obveza obrazlaganja predstavlja bitnu postupovnu pretpostavku koju treba razlikovati od osnovanosti obrazloženja, koje se odnosi na materijalnu zakonitost spornog akta. Prigovori i argumenti čiji je cilj osporiti osnovanost tog akta stoga su bespredmetni u okviru tužbenog razloga koji se temelji na nepostojanju obrazloženja ili njegovoj nedostatnosti (presude od 22. ožujka 2001., Francuska/Komisija, C-17/99, Zb., EU:C:2001:178, t. 35. do 38., i od 15. lipnja 2005., Corsica Ferries France/Komisija, T-349/03, Zb., EU:T:2005:221, t. 52. i 59.; vidjeti u tom smislu presudu od 6. travnja 2006., Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke/Komisija, T-17/03, Zb., EU:T:2006:109, t. 70. i 71.).
- 105 Također valja podsjetiti da doseg obveze obrazlaganja ovisi o prirodi predmetnog akta i o okolnostima u kojima je donesen. Iz obrazloženja mora jasno i nedvosmisleno proizlaziti rasuđivanje institucije koja je donijela akt, tako da, s jedne strane, sud Unije može provesti svoj nadzor zakonitosti i da se, s druge strane, zainteresirane osobe mogu upoznati s razlozima za donesenu mjeru kako bi mogle braniti svoja prava i provjeriti je li odluka osnovana. U obrazloženju nije potrebno podrobno navoditi sve relevantne činjenične i pravne elemente jer se pitanje ispunjava li obrazloženje akta zahtjeve iz članka 296. UFEU-a treba ocjenjivati ne samo s obzirom na njegov tekst, nego i s obzirom na njegov kontekst te na ukupnost pravnih pravila kojima se uređuje predmetno područje (presude od 2. travnja 1998., Komisija/Sytraval i Brink's France, C-367/95 P, Zb., EU:C:1998:154, t. 63., i od 3. ožujka 2010., Freistaat Sachsen/Komisija, T-102/07 i T-120/07, Zb., EU:T:2010:62, t. 180.).
- 106 Posebice, Komisija nije obvezna zauzeti stajalište o svim argumentima koje su joj istaknule zainteresirane osobe. Dostatno je da izloži činjenice i pravna stajališta koja imaju suštinsku važnost u strukturi odluke (presude od 1. srpnja 2008., Chronopost i La Poste/UFEX i dr., C-341/06P i C-342/06 P, Zb., EU:C:2008:375, t. 96., i Freistaat Sachsen i dr./Komisija, t. 105. *supra*, EU:T:2010:62, t. 180.).
- 107 Kao prvo, što se tiče navodnog nepostojanja upućivanja na stanje na tržištu na koje bi dodjela predmetne potpore mogla utjecati, valja podsjetiti da se poštovanje obveze obrazlaganja koja je propisana člankom 296. UFEU-a treba ocijeniti s obzirom na okolnosti u kojima je ta odluka donesena. U tom pogledu valja istaknuti da je pobijana odluka donesena isti dan kad i odluka kojom se odobrava koncentracija između društava Lufthansa i Austrian Airlines, u kojoj je Komisija detaljno ispitala učinke te koncentracije na tržište. Osim toga, iz uvodne izjave 316. pobijane odluke proizlazi da je Komisija smatrala da u ovom slučaju stanje na tržištu zahtijeva dodatno smanjenje kapaciteta u odnosu na već predviđeno smanjenje u planu restrukturiranja. Usto, iz uvodnih izjava 322. i 324. pobijane odluke proizlazi da se plan restrukturiranja temeljio na pretpostavci da će se razvoj tržišta od 2010. promijeniti, što bi opravdalo to da se kapacitet društva Austrian Airlines do kraja 2015. ili dok društvo Austrian Airlines ne dosegne točku pokrića poveća do prosječne stope rasta utvrđene za europske zračne prijevoznike.
- 108 Iz toga slijedi da, suprotno tvrdnjama tužitelja, pobijana odluka ipak upućuje na stanje na tržištu na koje bi dodjela predmetne potpore mogla utjecati.
- 109 Kao drugo, što se tiče navodnog nepostojanja obrazloženja pobijane odluke u pogledu dostatnosti kompenzacijskih mjera koje navedena odluka propisuje s obzirom na stanje na tržištu, valja podsjetiti na argumente koje tužitelj ističe u prilog tom navodu.
- 110 Tako tužitelj u tužbi i u replici tvrdi da će Komisija, time što je potvrdila spojivost predmetne potpore, omogućiti jačanje protutržišnih djelovanja koja su društva Lufthansa i Austrian Airlines provodila kroz zajedničke pothvate od 2006. nadalje, da kompenzacijske mjere neće omogućiti umanjivanje protutržišnih učinaka koji nastaju dodjelom potpore, da se pobijanom odlukom ne predviđa nikakva kompenzacijska mjera koja se odnosi na tržište linija između Austrije i Istočne Europe kao i između Austrije i Bliskog istoka na kojem društvo Austrian Airlines ima vladajući položaj i, naposljetku, da pobijana odluka ne predviđa kompenzacijske mjere za suzbijanje nepoštenne politike u području cijena koju provode društva Lufthansa i Austrian Airlines.

111 Stoga, unatoč naslovu ovog tužbenog razloga, iz teksta argumenata tužitelja, iz tužbe i iz replike proizlazi da se tim argumentima zapravo želi osporiti osnovanost ocjene Komisije u pogledu spojivosti predmetne potpore sa zajedničkim tržištem. Njih valja ispitati u okviru trećeg dijela prvog tužbenog razloga koji se temelji na nedostatnosti plana restrukturiranja i kompenzacijskih mjera. Ipak, kao što je to istaknuto u točki 104. ove presude, takvi su argumenti bespredmetni u okviru tužbenog razloga koji se temelji na nepostojanju obrazloženja ili na nedovoljnom obrazloženju.

112 Iz toga proizlazi da prvi dio drugog tužbenog razloga valja odbiti kao neosnovan.

Drugi dio drugog tužbenog razloga koji se temelji na nepostojanju obrazloženja u pogledu poštovanja načela jednokratne potpore

113 Tužitelj u biti prigovara Komisiji da, s jedne strane, u pobijanoj odluci nije zauzela stajalište o brojnim potporama koje je društvo Austrian Airlines dobilo u prošlosti i čije je postojanje tužitelj dokazao u okviru svoje pritužbe i da je, s druge strane, smatrala da predmetne potpore nisu bile protivne načelu jednokratne potpore.

114 U tom pogledu uvodno valja podsjetiti da u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 106. ove presude, u pogledu odluka koje su donesene na temelju članka 87. stavka 3 UEZ-a, Komisija nije dužna zauzeti stajalište o svim argumentima koje su joj istaknule zainteresirane osobe. Dostatno je da izloži činjenice i pravna stajališta koja imaju suštinsku važnost u strukturi odluke (presude Chronopost i La Poste/UFEX i dr., t. 106. *supra*, EU:C:2008:375, t. 96., i Freistaat Sachsen i dr./Komisija, t. 105. *supra*, EU:T:2010:62, t. 180.).

115 Ipak, također valja podsjetiti da je načelo jednokratne dodjele posebno važno za ocjenjivanje spojivosti potpore za restrukturiranje sa zajedničkim tržištem, kao što to proizlazi iz stavka 72. Smjernica iz 2004. koje se primjenjuju u ovom slučaju.

116 Međutim, valja utvrditi da je Komisija zauzela stajalište o poštovanju tog načela u ovom slučaju time što je u uvodnoj izjavi 339. pobijane odluke naznačila da je utvrdila da ni društvo Austrian Airlines ni bilo koji drugi poduzetnik grupe nisu ranije primili potpore za restrukturiranje.

117 Stoga tužitelj ne može tvrditi da je Komisija povrijedila obvezu obrazlaganja time što u pobijanoj odluci nije zauzela stajalište o svakom argumentu koji je tužitelj istaknuo u okviru upravnog postupka kako bi dokazao postojanje nezakonitih potpora koje su u prošlosti dodijeljene društvu Austrian Airlines.

118 Osim toga, što se tiče prigovora koji se temelji na tome da je Komisija pogrešno smatrala da dodjela predmetnih potpora nije bila protivna načelu jednokratne potpore, valja utvrditi da se njime dovodi u pitanje Komisijina ocjena merituma i da je stoga, u skladu sa sudskom praksom iz točke 104. ove presude, bespredmetan u okviru tužbenog razloga koji se temelji na pogrešci koja se tiče obrazloženja ili na nepostojanju obrazloženja.

119 Stoga valja odbiti drugi dio drugog tužbenog razloga kao neosnovan i slijedom toga drugi tužbeni razlog u cijelosti kao neosnovan.

Prvi tužbeni razlog, koji se temelji na povredi odredbi Ugovora o EZ-u

120 Prvi tužbeni razlog koji je istaknuo tužitelj sastoji se od četiri dijela od kojih se prvi temelji na očitoj pogrešci u ocjeni identiteta i prihvatljivosti korisnika potpore, drugi na nedovoljnom vlastitom doprinosu korisnika potpore planu restrukturiranja, treći na nedostatnosti plana restrukturiranja i kompenzacijskih mjera te četvrti na povredi članka 43. UEZ-a.

Prvi dio prvog tužbenog razloga koji se temelji na očitoj pogrešci u ocjeni identiteta i prihvatljivosti korisnika potpore

- 121 Tužitelj u biti prigovara Komisiji da je počinila očitu pogrešku u ocjeni identiteta korisnika potpore koji nije bio društvo Austrian Airlines, nego društvo Lufthansa. Ta se početna pogreška odrazila na zakonitost pobijane odluke jer društvo Lufthansa nije bilo poduzetnik u teškoćama i stoga nije imalo pravo na dodjelu predmetne potpore za restrukturiranje. Osim toga, tužitelj tvrdi da, čak i da je društvo Austrian Airlines bilo korisnik predmetne potpore, ni ono nije ispunjavalo uvjete za njezinu dodjelu.
- 122 Kao prvo, što se tiče prigovora koji se odnosi na navodnu pogrešku Komisije u pogledu identiteta korisnika predmetne potpore, valja podsjetiti da iz ustaljene sudske prakse proizlazi da definicija potpore u smislu članka 87. stavka 1. UEZ-a zahtijeva da su ispunjeni svi uvjeti utvrđeni tom odredbom. Prvo, mora biti riječ o intervenciji države ili intervenciji putem državnih sredstava. Drugo, ta intervencija mora biti takva da može utjecati na trgovinu među državama članicama. Treće, ona mora davati prednost svojem korisniku stavljanjem određenih poduzetnika ili određenih proizvodnji u povlašten položaj. Kao četvrto, ona treba narušavati ili prijetiti da će narušiti tržišno natjecanje (vidjeti u tom smislu presude od 24. srpnja 2003., *Altmark Trans i Regierungspräsidium Magdeburg*, C-280/00, Zb., EU:C:2003:415, t. 74. i 75., i od 22. veljače 2006., *Le Levant 001 i dr./Komisija*, T-34/02, Zb., EU:T:2006:59, t. 110.).
- 123 U tom pogledu valja podsjetiti da, u skladu s ustaljenom sudskom praksom, isporuka dobara ili usluga po povlaštenim uvjetima može predstavljati državnu potporu u smislu članka 87. stavka 1. UEZ-a (vidjeti u tom smislu presude od 2. veljače 1988., *Kwekerij van der Kooy i dr./Komisija*, 67/85, 68/85 i 70/85, Zb., EU:C:1988:38, t. 28. i 29.; od 20. studenoga 2003., *GEMO*, C-126/01, Zb., EU:C:2003:622, t. 29., i od 1. srpnja 2010., *Italija/Komisija*, T-53/08, Zb., EU:T:2010:267, t. 59.).
- 124 Kad se to načelo primijeni na slučaj kada javno tijelo proda robu privatnoj osobi, njegova je posljedica da prije svega treba utvrditi je li prodajna cijena te robe jednaka tržišnoj cijeni tako da odgovara cijeni koju bi kupac mogao postići u uobičajenim tržišnim uvjetima (vidjeti u tom smislu presudu od 16. rujna 2004., *Valmont/Komisija*, T-274/01, Zb., EU:T:2004:266, t. 45. i navedenu sudsku praksu). U tom pogledu Komisija treba primijeniti kriterij privatnog ulagača u tržišnom gospodarstvu kako bi provjerila odgovara li cijena koju je platio pretpostavljeni korisnik potpore cijeni koju bi mogao dogovoriti privatni ulagač koji djeluje u uobičajenim uvjetima tržišnog natjecanja (vidjeti u tom smislu presude od 2. rujna 2010., *Komisija/Scott*, C-290/07 P, Zb., EU:C:2010:480, t. 68., i od 16. prosinca 2010., *Seydaland Vereinigte Agrarbetriebe*, C-239/09, Zb., EU:C:2010:778, t. 34. i navedenu sudsku praksu). Konkretna primjena navedenog kriterija načelno podrazumijeva složenu gospodarsku ocjenu (gore navedena presuda *Komisija/Scott*, EU:C:2010:480, t. 68.).
- 125 Također valja podsjetiti, što se tiče dosega i prirode sudskog nadzora, da pojam državne potpore, kako je definirana u ugovoru, predstavlja pravno pitanje i ima se tumačiti na temelju objektivnih elemenata. Zbog toga sud Unije treba, načelno i uzimajući u obzir konkretne elemente spora kao i tehnički ili složeni karakter ocjena koje je izvršila Komisija, izvršiti cjelokupni nadzor u dijelu koji se odnosi na pitanje spada li mjera u područje primjene članka 87. stavka 1. UEZ-a (vidjeti u tom smislu presude od 16. svibnja 2000., *Francuska/Ladbroke Racing i Komisija*, C-83/98 P, Zb., EU:C:2000:248, t. 25., i od 22. prosinca 2008., *British Aggregates/Komisija*, C-487/06 P, Zb., EU:C:2008:757, t. 111.). Sud Unije ne mora samo provjeriti materijalnu točnost navedenih dokaznih elemenata, kao i njihovu pouzdanost i dosljednost, već i to predstavljaju li navedeni elementi skup relevantnih podataka koje treba uzeti u obzir prilikom ocjene složene situacije te jesu li oni takve naravi da podupiru zaključke koji su iz njih izvedeni (vidjeti presudu *Komisija/Scott*, t. 124. *supra*, EU:C:2010:480, t. 65. i navedenu sudsku praksu).

- 126 Ipak, u okviru tog nadzora sud Unije ne može gospodarsku ocjenu Komisije zamijeniti vlastitom ocjenom. Naime, nadzor koji sudovi Unije provode nad složenim gospodarskim ocjenama Komisije sužen je nadzor koji se nužno ograničava na provjeru poštovanja postupovnih pravila i pravila o obrazloženju, točnosti činjeničnog stanja kao i postojanja eventualne očite pogreške u ocjeni i zlorporabe ovlasti (vidjeti presudu Komisija/Scott, t. 124. *supra*, EU:C:2010:480, t. 66. i navedenu sudsku praksu, i presudu od 17. prosinca 2008., Ryanair/Komisija, T-196/04, Zb., EU:T:2008:585, t. 41.).
- 127 Osim toga, potrebno je pojasniti da se zakonitost odluke Komisije u području državnih potpora treba ocijeniti na temelju podataka kojima je Komisija mogla raspolagati u trenutku njezina donošenja (presude od 10. srpnja 1986., Belgija/Komisija, 234/84, Zb., EU:C:1986:302, t. 16.; od 14. rujna 2004., Španjolska/Komisija, C-276/02, Zb., EU:C:2004:521, t. 31., i Valmont/Komisija, t. 124. *supra*, EU:T:2004:266, t. 38.). Iz toga osobito slijedi da su, s obzirom na to da pojam državne potpore odgovara objektivnoj situaciji koja se ocjenjuje na dan kada Komisija donosi svoju odluku, prilikom obavljanja sudskog nadzora valja uzeti u obzir ocjene donesene tog dana (presuda Chronopost i La Poste/UFEX i dr., t. 106. *supra*, EU:C:2008:375, t. 144.).
- 128 S obzirom na ta načela valja provjeriti je li Komisija u ovom slučaju počinila očitu pogrešku u ocjeni time što je smatrala da je korisnik predmetne potpore bilo društvo Austrian Airlines, a ne društvo Lufthansa.
- 129 Tužitelj u ovom slučaju u bitnome ističe da predmetna subvencija u iznosu od 500.000.000 eura predstavlja državnu potporu u korist društva Lufthansa. U prilog toj tvrdnji tužitelj navodi da navedena subvencija odgovara cijeni koju je prodavač, odnosno društvo ÖIAG, platio kupcu, odnosno društvu Lufthansa, u zamjenu za preuzimanje negativne imovine. To potvrđuje i činjenica da je subvencija najprije bila isplaćena društvu Suriba Beteiligungsverwaltungs GmbH (u daljnjem tekstu: Suriba) kojim u potpunosti upravlja društvo Lufthansa, a nakon toga prenesena na društvo Austrian Airlines koje je *in fine* postalo društvo kći u stopostotnom vlasništvu društva Lufthansa. Međutim, isplata te subvencije za državu je predstavljala nepovoljnije rješenje od stečaja društva Austrian Airlines.
- 130 U tom pogledu valja istaknuti da iz ponude za otkup udjela Republike Austrije u društvu Austrian Airlines koju je podnijelo društvo Lufthansa proizlazi da isplata javne subvencije u iznosu od 500.000.000 eura u korist društva Austrian Airlines predstavlja uvjet za taj otkup, kao i isplata kupovne cijene od 366.268,75 eura društva Lufthansa društvu ÖIAG i postojanje naloga za plaćanje dugova na temelju kojeg može tražiti dodatnu isplatu u najvišem iznosu od 162.000.000 eura, tako da se ta subvencija može analizirati kao negativan element prodajne cijene koju je Republika Austrija prihvatila u zamjenu za svoj udio u društvu Austrian Airlines.
- 131 Tu je analizu prodajne cijene Komisija prihvatila u pobijanoj odluci, a tužitelj je formalno nije osporio.
- 132 Također valja istaknuti da je Komisija u pobijanoj odluci, nakon što je ispitala tržišne uvjete, utvrdila da cijena koju je društvo Lufthansa predložilo u svojoj ponudi za otkup udjela Republike Austrije u društvu Austrian Airlines odgovara tržišnoj cijeni, što je činjenica koju tužitelj u okviru ove tužbe nije osporio.
- 133 Međutim, prema ustaljenoj sudskoj praksi, kad je poduzetnik koji je primio državnu potporu kupljen po tržišnoj cijeni, odnosno po najvišoj cijeni koju bi za to društvo u položaju u kojem se nalazi, osobito nakon primanja državnih potpora, bio spreman platiti privatni ulagač u uobičajenim uvjetima tržišnog natjecanja, tad se smatra da je element potpore ocijenjen na temelju tržišne cijene i uključen u kupovnu cijenu. U takvim se okolnostima ne može smatrati da je kupac imao prednost u odnosu na ostale subjekte na tržištu (vidjeti po analogiji presudu od 20. rujna 2001., Banks, C-390/98, Zb., EU:C:2001:456, t. 77.).

- 134 Iz toga slijedi da tužitelj nije dokazao da je Komisija počinila očitu pogrešku u ocjeni time što je u pobijanoj odluci smatrala da je društvo Austrian Airlines korisnik predmetne potpore.
- 135 Taj se zaključak ne može dovesti u pitanje argumentom tužitelja prema kojem isplata javne subvencije ne bi bila potrebna da je društvo Austrian Airlines preuzeo drugi subjekt ili da je društvo Austrian Airlines moglo samostalno nastaviti svoje poslovanje nakon provedbe alternativnog plana restrukturiranja koji je Republika Austrija navodno tajila.
- 136 Naime, takav argument dokazuje da se Republika Austrija, time što je prihvatila ponudu za preuzimanje s negativnim elementom u iznosu od 500.000.000 eura za svoj udio u društvu Austrian Airlines, nije ponijela kao privatni ulagač u tržišnom gospodarstvu.
- 137 Međutim, upravo je to Komisija utvrdila u pobijanoj odluci kad je smatrala da bi stečaj društva Austrian Airlines, čiji bi trošak za državu bio nula, za nju predstavljala povoljnije rješenje od prodaje društva Austrian Airlines za koju bi tom društvu trebalo isplatiti javnu subvenciju u iznosu od 500.000.000 eura. Na temelju tog utvrđenja Komisija je u pobijanoj odluci ocijenila da se ta javna subvencija treba smatrati državnom potporom u smislu članka 87. stavka 1. UEZ-a koju je Republika Austrija dodijelila društvu Austrian Airlines.
- 138 Ni taj se zaključak ne može dovesti u pitanje argumentom tužitelja prema kojem korisnik javne subvencije nije bilo društvo Austrian Airlines jer nakon isplate te subvencije društva ÖIAG društva Suriba, koje je društvo kći društva Lufthansa, ne bi uslijedilo povećanje temeljnog kapitala društva Austrian Airlines. Naime, iako iz odredbi Bundesgesetz über die Übertragung von Bundesbeteiligungen in das Eigentum der ÖIAG (Savezni zakon o prijenosu saveznih ulaganja kojima upravlja ÖIAG) od 23. listopada 2009. (BGB1. I, 87/1998) proizlazi da bi financijska potpora u iznosu od 500.000.000 eura trebala omogućiti povećanje kapitala tog društva, u njima nije izričito navedeno da ta mjera nužno mora biti u obliku povećanja temeljnog kapitala. Kao što s pravom tvrdi Komisija, cilj je te mjere poboljšati koeficijent zaduženosti društva Austrian Airlines povećanjem njezinih vlastitih sredstava. Iz spisa jasno proizlazi da su se vlastita sredstva društva Austrian Airlines povećala spajanjem s društvom Suriba.
- 139 Uzimajući u obzir prethodna razmatranja, argument tužitelja da je društvo Lufthansa *in fine* primilo predmetnu subvenciju jer je izravno ili neizravno steklo sve udjele društva Austrian Airlines valja odbiti kao neosnovan jer nije sporno da je javna subvencija bila dio negativne prodajne cijene koju je društvo Lufthansa platilo za društvo Austrian Airlines i da je ta prodajna cijena odgovarala tržišnoj cijeni.
- 140 U tim okolnostima valja utvrditi da nije relevantno je li društvo Lufthansa poduzetnik koji ima pravo na dodjelu potpore u smislu Smjernica iz 2004.
- 141 Kao drugo, što se tiče prigovora da je Komisija u pobijanoj odluci pogrešno smatrala da je društvo Austrian Airlines poduzetnik koji ima pravo na dodjelu potpore za restrukturiranje, valja istaknuti da se takav prigovor odnosi na ocjenu koju je Komisija donijela u okviru primjene članka 87. stavka 3. točke (c) UEZ-a.
- 142 U tom je pogledu potrebno podsjetiti na relevantni pravni okvir koji se odnosi na kontrolu dodjele potpore za restrukturiranje.
- 143 Kao prvo, na temelju članka 87. stavka 3. točke (c) UEZ-a, potpore za olakšavanje razvoja određenih gospodarskih djelatnosti ili određenih gospodarskih područja ako takve potpore ne utječu negativno na trgovinske uvjete u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu mogu se smatrati spojivima sa zajedničkim tržištem.

- 144 Prema ustaljenoj sudskoj praksi, u primjeni članka 87. stavka 3. točke (c) UEZ-a Komisija raspolaže širokom marginom prosudbe čije izvršavanje podrazumijeva složene gospodarske i socijalne procjene koje treba donijeti u kontekstu Zajednice (vidjeti u tom smislu presude od 24. veljače 1987., Deufil/Komisija, 310/85, Zb., EU:C:1987:96, t. 18.; od 29. travnja 2004., Italija/Komisija, C-372/97, Zb., EU:C:2004:234, t. 83., i Corsica Ferries France/Komisija, t. 104. *supra*, EU:T:2005:221, t. 137.).
- 145 Osim toga, Komisija sebi može odrediti orijentacijske upute za izvršavanje vlastitih diskrecijskih ovlasti tako da donese akte kao što su Smjernice za poduzeća u teškoćama, ako takvi akti sadržavaju indikativna pravila koja ukazuju na pristup koji institucija treba usvojiti te ako ne odstupaju od pravila sadržanih u Ugovoru (vidjeti presudu od 30. siječnja 2002., Keller i Keller Meccanica/Komisija, T-35/99, Zb., EU:T:2002:19, t. 77. i navedenu sudsku praksu).
- 146 U tim okolnostima valja istaknuti da, što se tiče pojma potpore za restrukturiranje, iz točaka 16. i 17. Smjernica iz 2004. u biti proizlazi da Komisija smatra da je cilj takve potpore ponovna uspostava dugoročne održivosti poduzeća, za razliku od potpore za sanaciju koja predstavlja kratkoročnu pomoć i namijenjena je provedbi hitnih mjera.
- 147 Kao drugo, iz ustaljene sudske prakse proizlazi da je sudski nadzor nad izvršavanjem diskrecijskih ovlasti kojima Komisija raspolaže u primjeni članka 87. stavka 3. točke (c) UEZ-a ograničen na provjeru poštovanja postupovnih pravila i pravila o obrazloženju, kao i na nadzor točnosti činjeničnog stanja i postojanja eventualne očite pogreške koja se tiče prava, očite pogreške u ocjeni činjenica ili zlorabe ovlasti (vidjeti u tom smislu presude od 13. veljače 2003., Španjolska/Komisija, C-409/00, Zb., EU:C:2003:92, t. 93., i Corsica Ferries France/Komisija, t. 104. *supra*, EU:T:2005:221, t. 138. i navedenu sudsku praksu). Suprotno tome, Opći sud ne može gospodarsku ocjenu donositelja odluke zamijeniti vlastitom ocjenom (presude od 25. lipnja 1998., British Airways i dr./Komisija, T-371/94 i T-394/94, Zb., EU:T:1998:140, t. 79., i Corsica Ferries France/Komisija, t. 104. *supra*, EU:T:2005:221, t. 138.).
- 148 Nadalje, Opći sud također treba provjeriti jesu li se poštovali uvjeti koje je Komisija sebi odredila u tim smjernicama (vidjeti u tom smislu presudu Keller i Keller Meccanica/Komisija, t. 145. *supra*, EU:T:2002:19, t. 77. i navedenu sudsku praksu).
- 149 Suprotno tome, sud Unije ne može umjesto Komisije provesti ispitivanje koje ona nikad nije provela ni izvesti zaključke do kojih bi na temelju tog ispitivanja došla Komisija (presuda od 1. srpnja 2008., Deutsche Post/Komisija, T-266/02, Zb., EU:T:2008:235, t. 95.; vidjeti u tom smislu presudu Valmont/Komisija, t. 124. *supra*, EU:T:2004:266, t. 136.).
- 150 Uzimajući u obzir ta načela, valja ispitati prigovor prema kojem je Komisija u pobijanoj odluci pogrešno ocijenila da je društvo Austrian Airlines poduzetnik koji ima pravo na dodjelu potpore za restrukturiranje, s obzirom na to da ga je društvo Lufthansa uskoro trebalo preuzeti te da se i ono samo trebalo suočiti s teškoćama društva Austrian Airlines.
- 151 Točka 13. Smjernica iz 2004., koja se nalazi u dijelu smjernica u kojem Komisija definira pojam poduzeća u teškoćama, predviđa kako slijedi:
- „Poduzeće koje pripada ili je preuzeto od veće poslovne grupe u pravilu ne može dobiti potporu za sanaciju ili restrukturiranje, osim ako se može pokazati da su teškoće poduzeća unutarnje naravi i nisu rezultat arbitrarnog prijenosa troškova unutar grupe, te da su teškoće preteške da bi se grupa mogla sama nositi s njima [...]“
- 152 Stoga najprije valja provjeriti je li na dan donošenja pobijane odluke društvo Austrian Airlines pripadalo grupi ili se moglo smatrati kao društvo preuzeto od veće poslovne grupe u smislu točke 13. Smjernica iz 2004., a zatim, po potrebi, ispitati je li se društvo Lufthansa samo moglo nositi s teškoćama s kojima se suočavalo društvo Austrian Airlines.

- 153 U tom pogledu valja istaknuti da, suprotno tvrdnjama tužitelja, činjenica da je društvo ÖIAG 5. prosinca 2008. odobrilo ponudu društva Lufthansa za otkup društva Austrian Airlines ne znači da je na taj dan društvo Austrian Airlines već pripadalo društvu Lufthansa. Naime, stvarni prijenos udjela društva ÖIAG u društvu Austrian Airlines u korist društva Lufthansa bio je uvjetovan odobrenjem Komisije koje je ona dala tek naknadno, 28. kolovoza 2009., odlukom kojom se odobrava koncentracija.
- 154 U ovom je slučaju, osim toga, tužitelj na raspravi priznao da je na dan 5. prosinca 2008. postupak otkupa društva Austrian Airlines, odnosno otkup udjela društva ÖIAG u društvu Austrian Airlines koji je trebalo izvršiti društvo Lufthansa, i dalje bio uvjetovan isplatom predmetne subvencije, dok je ona pak bila uvjetovana odobrenjem Komisije.
- 155 Međutim, isplata predmetne subvencije ne može se promatrati odvojeno jer je bila uključena u negativnu prodajnu cijenu koju je društvo Lufthansa predložilo platiti i koju je prihvatilo društvo ÖIAG.
- 156 Stoga se plaćanje negativne cijene, a time i prijenos vlasništva nad udjelima društva ÖIAG u društvu Austrian Airlines na društvo Lufthansa, obustavilo do isplate predmetne subvencije.
- 157 Potrebno je, dakle, smatrati da društvo Austrian Airlines na dan donošenja pobijane odluke još nije pripadalo grupi Lufthansa.
- 158 Slijedom toga se postavlja pitanje je li se društvo Austrian Airlines na taj isti dan moglo smatrati društvom koje je preuzeto od veće poslovne grupe u smislu točke 13. Smjernica iz 2004.
- 159 U tom pogledu valja podsjetiti da je jedno od načela iz točke 13. Smjernica iz 2004. zabrana dodjele potpore za sanaciju ili restrukturiranje poduzeću koje pripada većoj poslovnoj grupi ako teškoće poduzeća nisu unutarne naravi, nego su rezultat arbitrarnog prijenosa troškova unutar grupe, ili ako se grupa može sama nositi s tim teškoćama. Stoga je cilj te zabrane spriječiti grupu poduzetnika da trošak plana restrukturiranja jednog od poduzetnika koji joj pripada prebaci na državu ako je taj poduzetnik u teškoćama i ako te teškoće proizlaze iz same grupe ili ako se grupa može s njima sama nositi.
- 160 U tim je okolnostima cilj proširenja zabrane dodjele potpora za sanaciju ili restrukturiranje poduzetnicima u teškoćama koji su bili „preuzeti“ od veće poslovne grupe izbjeći da grupa poduzetnika zlouporabi tu zabranu tako da iskoristi činjenicu da joj poduzetnik kojeg namjerava preuzeti još službeno ne pripada u trenutku isplate potpore za restrukturiranje preuzetom poduzetniku.
- 161 Ipak, takva se situacija ne može izjednačiti sa situacijom u ovom slučaju, u kojem činjenica da je država isplatila predmetnu subvenciju društvu Austrian Airlines predstavlja, kao što je objašnjeno u točki 130. ove presude, negativni element cijene koju je društvo Lufthansa platilo društvu ÖIAG za stjecanje društva Austrian Airlines.
- 162 Stoga valja utvrditi da Komisija nije počinila očitu pogrešku u ocjeni time što je smatrala da u ovom slučaju nisu ispunjeni uvjeti za primjenu točke 13. Smjernica iz 2004.
- 163 Prema tome, prvi dio prvog tužbenog razloga valja odbiti kao neosnovan te nije potrebno ispitati je li se društvo Lufthansa na dan donošenja pobijane odluke moglo nositi s teškoćama društva Austrian Airlines.

Drugi dio prvog tužbenog razloga koji se temelji na nedovoljnom vlastitom doprinosu korisnika potpore planu restrukturiranja

164 Tužitelj u biti tvrdi da je Komisija pogrešno smatrala vlastiti doprinos korisnika predmetne potpore primjerenim u pogledu točke 43. Smjernica iz 2004.

165 Točkom 43. Smjernica iz 2004. propisuje se sljedeće:

„Visina i intenzitet potpore moraju biti strogo ograničeni na najmanju razinu troškova restrukturiranja koji su potrebni da se restrukturiranje može poduzeti u okviru postojećih financijskih sredstava poduzeća, njegovih dioničara ili poslovne grupe kojoj pripada. Takvo ocjenjivanje uzet će u obzir potpore za sanaciju koje su ranije dodijeljene. Od korisnika potpore očekuje se značajan doprinos planu restrukturiranja iz njihovih vlastitih sredstava, uključujući prodaju imovine koja nije neophodna za opstanak poduzeća, ili iz vanjskog financiranja pod tržišnim uvjetima. Takav doprinos znak je da tržišta vjeruju u izvedivost ponovne uspostave održivosti. Takav doprinos mora biti konkretan, tj. stvaran, isključujući sve moguće buduće dobiti kao što je novčani tok, te mora biti što je moguće viši.“

166 Iz točke 44. Smjernica iz 2004. osobito proizlazi da će Komisija u slučaju velikih poduzeća u pravilu primjerenim smatrati doprinos korisnika potpore u iznosu od 50%.

167 Također, iz uvodne izjave 307. verzije pobijane odluke koju je Komisija podnijela u odgovoru na rješenje Općeg suda od 27. siječnja 2014. o mjeri izvođenja dokaza, proizlazi sljedeće:

„[K]omisija je zaključila da će ukupni troškovi restrukturiranja iznositi oko 1.405 milijuna eura (ili 1.048 milijuna eura u slučaju da društvo Lufthansa ne smanji dug društva Austrian Airlines za 357 milijuna eura), od čega će 905 milijuna eura (ili 548 milijuna eura) biti vlastiti doprinos (koji će društva Austrian Airlines i/ili Lufthansa dati zajedno ili odvojeno). To odgovara iznosu od 64% (ili 52%) troškova restrukturiranja. Zato Komisija iz toga može zaključiti da je u ovom slučaju ispunjen zahtjev dovoljnog vlastitog doprinosa troškovima restrukturiranja.“

168 Na argumente tužitelja potrebno je odgovoriti s obzirom na te elemente.

169 Kao prvo, što se tiče argumenta tužitelja prema kojem se u svrhu provjere primjerenosti doprinosa planu restrukturiranja u obzir treba uzeti samo doprinos korisnika predmetne potpore iz njegovih vlastitih sredstava, dovoljno je istaknuti da iz točke 43. Smjernica iz 2004. proizlazi da korisnik potpore može doprinijeti restrukturiranju kroz vanjsko financiranje koje je dobio pod tržišnim uvjetima.

170 Kao drugo, ne može se prihvatiti argument tužitelja prema kojem doprinos društva Lufthansa ne predstavlja vanjsko financiranje u smislu točke 43. Smjernica iz 2004. zato što se, s jedne strane, društvo Lufthansa nije moglo smatrati vanjskim ulagačem da na dan donošenja pobijane odluke nije uskoro trebalo preuzeti društvo Austrian Airlines i zato što, s druge strane, društvo Lufthansa nije društvu Austrian Airlines za restrukturiranje osiguralo kapital u novcu ni kapital u naturi.

171 Naime, najprije, činjenica da se društvo Austrian Airlines nije nalazilo u položaju poduzeća koje je bilo preuzeto od grupe poduzeća u smislu točke 13. Smjernica iz 2004., kao što je utvrđeno u točki 162. ove presude, nije relevantna s obzirom na to da je društvo Lufthansa u trenutku donošenja pobijane odluke zapravo bilo privatni ulagač čija je ponuda za preuzimanje podrazumijevala, osim isplate iznosa od 366.268,75 eura i dodjele naloga za plaćanje duga koji je mogao iznositi najviše 162.000.000 eura, pri čemu se plaćanje negativne cijene sastojalo od toga da Republika Austrija u korist društva Austrian Airlines isplati potporu za restrukturiranje u kojem se društvo Lufthansa obvezalo sudjelovati u okviru plana restrukturiranja koji je podnesen Komisiji.

- 172 Nadalje, iz samog teksta točke 43. Smjernica iz 2004. proizlazi da te smjernice ne propisuju da je vanjsko financiranje osigurano u obliku kapitala u novcu ili kapitala u naturi. Komisija je stoga u uvodnim izjavama 303. i 304. pobijane odluke mogla smatrati, a da time nije počinila očitu pogrešku u ocjeni, da je takvo vanjsko financiranje moglo osobito imati oblik preuzimanja poslovnih gubitaka ili čak troškova kao što su oni koji uobičajeno nastaju koncentracijom.
- 173 Naposljetku, iako iz uvodne izjave 302. pobijane odluke proizlazi da je Komisija smatrala da se Lufthansino smanjivanje duga društva Austrian Airlines može smatrati vlastitim doprinosom samo ako bi to smanjivanje duga imalo oblik priljeva novog kapitala, a ne običnog otkupa duga, valja utvrditi da je cilj osigurati da smanjivanje duga društva Austrian Airlines bude stvarno, a ne zahtijevati da doprinos društva Lufthansa mora biti u obliku isplate kapitala u novcu.
- 174 Kao treće, što se tiče argumenta tužitelja da bi Lufthansino preuzimanje poslovnih gubitaka društva Austrian Airlines za razdoblje od 2009. do 2013. u svakom slučaju bilo nemoguće smatrati doprinosom restrukturiranju društva Austrian Airlines zato što se, s jedne strane, ne radi o stvarnom doprinosu jer se navedeni gubici još nisu ostvarili te bi mogli biti manji od predviđenih i zato što se, s druge strane, preuzimanje tih budućih poslovnih gubitaka ne može, kao što to čini Komisija, izjednačiti s isplatom doprinosa restrukturiranju u gotovini, taj argument također valja odbiti jer se temelji na pogrešnoj pretpostavci.
- 175 Naime, iz uvodnih izjava 302. i 303. pobijane odluke proizlazi da, suprotno tvrdnjama tužitelja, Komisija s isplatom u gotovini na ime doprinosa restrukturiranju ne izjednačuje preuzimanje eventualnih poslovnih gubitaka, nego eventualan priljev novog kapitala društva Lufthansa u korist društva Austrian Airlines radi smanjenja njegova koeficijenta zaduženosti.
- 176 Osim toga, iz uvodne izjave 295. pobijane odluke proizlazi da je Komisija smatrala da se negativni izgledi u pogledu razvoja cjelokupnog rezultata društva Austrian Airlines koji su podneseni u planu restrukturiranja temelje na realističnim pretpostavkama glede cijene goriva, tečajeva, opsega prometa i razvoja tržišta. Međutim, tužitelj ne ističe nijedan argument koji bi mogao dovesti u pitanje vjerojatnost tih pretpostavki. Također ne objašnjava zašto bi budući poslovni gubici društva Austrian Airlines mogli biti manji od onih koji su predviđeni planom restrukturiranja.
- 177 Stoga tužitelj nije dokazao postojanje očite pogreške Komisije u ocjeni primjerenosti vlastitog doprinosa društva Austrian Airlines financiranju plana restrukturiranja u pogledu točke 43. Smjernica iz 2004.
- 178 Iz toga proizlazi da drugi dio prvog tužbenog razloga valja odbiti kao neosnovan.

Treći dio prvog tužbenog razloga koji se temelji na nedostatnosti plana restrukturiranja i kompenzacijskih mjera

- 179 U okviru trećeg dijela prvog tužbenog razloga tužitelj kritizira, s jedne strane, primjerenost mjera predviđenih planom restrukturiranja čiji je cilj omogućiti ponovnu uspostavu održivosti društva Austrian Airlines i, s druge strane, primjerenost kompenzacijskih mjera predviđenih pobijanom odlukom.

– Mjere predviđene planom restrukturiranja

180 Kao prvo, što se tiče prigovora tužitelja da je Komisija pogrešno smatrala da je plan restrukturiranja koji joj je podnesen na ispitivanje u skladu sa Smjernicama iz 2004., iako je predmetna potpora bila namijenjena isključivo financijskom restrukturiranju društva Austrian Airlines, valja podsjetiti da, u skladu s točkom 17. Smjernica iz 2004.:

„Restrukturiranje [...] treba biti utemeljeno na izvedivom, koherentnom i dalekosežnom planu za ponovnu uspostavu dugoročne održivosti poduzeća. Restrukturiranje obično uključuje jedan ili više sljedećih čimbenika: reorganizaciju i racionalizaciju djelatnosti poduzeća na učinkovitijem temelju, što obično uključuje povlačenje iz gubitakih djelatnosti, restrukturiranje onih postojećih djelatnosti koje ponovno mogu postati konkurentne te, po mogućnosti, diversifikaciju u smjeru novih i rentabilnih djelatnosti. Financijsko restrukturiranje (dovođenje novog kapitala, smanjivanje duga) obično mora pratiti fizičko restrukturiranje. Operacije restrukturiranja u smislu ovih smjernica ne mogu, međutim, biti ograničene na financijske potpore koje su usmjerene na ispravljanje ranijih gubitaka bez hvatanja u koštac s uzrocima tih gubitaka.“

181 Stoga u smislu Smjernica iz 2004. restrukturiranje obično podrazumijeva industrijski dio kojim se predviđaju mjere za reorganizaciju i racionalizaciju djelatnosti poduzeća te financijski dio koji može osobito imati oblik priljeva kapitala ili smanjenja duga. U tom se smislu restrukturiranje ne može biti ograničeno na financijsku potporu.

182 Međutim, suprotno tvrdnjama tužitelja, to ipak ne znači da se potporom za restrukturiranje nužno moraju financirati mjere koje su donesene u okviru industrijskog dijela restrukturiranja. Također valja uzeti u obzir točku 43. Smjernica iz koje proizlazi da visina potpore mora biti strogo ograničena na najmanju razinu troškova koji su potrebni da se restrukturiranje može provesti u okviru postojećih financijskih sredstava poduzeća. Međutim, u slučaju poduzetnika koji je suočen s velikim dugom, kao što je u ovom predmetu slučaj društva Austrian Airlines, logično je da će znatan dio potpore biti namijenjen smanjivanju duga, dok će trošak mjera industrijskog restrukturiranja snositi korisnik potpore iz vlastitih sredstava kao i iz eventualnog vanjskog financiranja pod tržišnim uvjetima.

183 Stoga ovaj prigovor treba odbiti kao neosnovan.

184 Kao drugo, što se tiče prigovora tužitelja da je Komisija u pobijanoj odluci pogrešno smatrala da će mjere restrukturiranja društva Austrian Airlines dovesti do sinergija u području troškova i prihoda, a takve su sinergije svojstvene svakoj koncentraciji, valja istaknuti da ta okolnost, čak i da je osnovana, ne dokazuje da te mjere u ovom slučaju nisu primjerene i da neće omogućiti poboljšanje položaja društva Austrian Airlines ni osiguranje ponovne uspostave održivosti, što je cilj svakog restrukturiranja. Stoga takav argument valja odbiti kao bespredmetan.

185 Kao treće, isti se odgovor nameće što se tiče prigovora tužitelja da mjere predviđene planom restrukturiranja u pogledu smanjenja broja osoblja u društvu Austrian Airlines nisu povezane s njegovim restrukturiranjem jer se njegove djelatnosti prodaje neće smanjiti, nego će ih društvo Lufthansa jednostavno preuzeti kako bi pokrilo austrijsko tržište. Naime, čak i da je takva tvrdnja osnovana, ona ne utječe na činjenicu da će učinak te mjere biti smanjenje troškova društva Austrian Airlines i da predstavlja klasičnu mjeru za osiguranje ponovne uspostave profitabilnosti poduzeća, što je i cilj restrukturiranja, kao što proizlazi iz točke 43. Smjernica iz 2004.

186 Kao četvrto, tužitelj prigovara Komisiji da je smatrala da su mjere sinergije prihoda koje su predviđene planom restrukturiranja bile primjerene, dok su se navedene mjere temeljile na politici nepoštenog tržišnog natjecanja na temelju cijena, koja predstavlja povredu članaka 81. i 82. UEZ-a.

- 187 Tužitelj je tako u pritužbi od 26. siječnja 2009. Komisiji opisao strategije nepoštenih cijena društva Austrian Airlines. Što se tiče društva Lufthansa, ono pojašnjava da se ta politika provodi putem okvirnih sporazuma, poput onih predviđenih programom „PartnerPlus Progress 2008/2009“, koji su sklopljeni s poslovnim korisnicima i na temelju kojih su predloženi znatni popusti na linijama na kojima društvo Lufthansa ima monopol, u zamjenu za to da ti klijenti kupuju karte za letove na linijama na kojima postoji tržišno natjecanje, a osobito na linijama između Austrije i Njemačke. Sinergije prihoda koje su nastale uključanjem društva Austrian Airlines u okvirne sporazume društva Lufthansa ne mogu se smatrati dijelom plana restrukturiranja poduzetnika u teškoćama koji prima državnu potporu jer bi se time opravdala povreda članaka 81. i 82. UEZ-a. Prema mišljenju tužitelja, kompenzacijske mjere koje je Komisija odredila u pobijanoj odluci ne pružaju nikakvu zaštitu od takvog ponašanja pa činjenica da drugi poduzetnici predlažu okvirne sporazume kojima se predviđaju razne mogućnosti popusta ne može dovesti u pitanje taj zaključak.
- 188 U tom pogledu valja istaknuti da takav prigovor nije relevantan u okviru tužbe koja je podnesena protiv odluke kojom je Komisija odlučila o spojivosti potpore sa zajedničkim tržištem. Ako tužitelj smatra da cjenovna politika koju provode društva Lufthansa i Austrian Airlines predstavlja povredu članaka 81. i 82. UEZ-a, na njemu je da s tim u vezi podnese pritužbu Komisiji, što je uostalom i učinio u pogledu navodne politike istiskivanja na temelju cijena koju, prema njegovu mišljenju, provodi društvo Austrian Airlines. Konačno, valja podsjetiti da se, kao što proizlazi iz sudske prakse navedene u točki 127. ove presude, zakonitost odluke Komisije u području državnih potpora treba ocijeniti s obzirom na podatke kojima je Komisija raspolagala tijekom njezina donošenja. Stoga se tužitelj ne može učinkovito pozvati na cjenovnu politiku društva Lufthansa u pogledu koje na dan donošenja pobijane odluke nije podnio pritužbu Komisiji. To razmatranje vrijedi i za ponašanje društva Lufthansa i Austrian Airlines u pogledu određivanja cijena nakon donošenja pobijane odluke.
- 189 Kao peto, što se tiče prigovora da je Komisija u pobijanoj odluci pogrešno odobrila plan restrukturiranja, iako je sadržavao mjere za širenje jer je, protivno Smjernicama za sektor zrakoplovstva iz 1994., predviđao povećanje kapaciteta društva Austrian Airlines od 2010., valja istaknuti da, kao što proizlazi iz pobijane odluke, ograničenje kapaciteta društva Austrian Airlines ne predstavlja mjeru iz plana restrukturiranja, nego kompenzacijsku mjeru.
- 190 Osim toga, također valja istaknuti da iz točke 38. podtočke 4. Smjernica za sektor zrakoplovstva iz 1994. proizlazi da restrukturiranje ne smije dovesti do povećanja broja zrakoplova ili ponuđenih sjedala na predmetnim tržištima koje bi bilo veće od rasta tih tržišta.
- 191 To ograničenje ipak treba uskladiti s ciljem koji je utvrđen u točki 38. podtočki 1. Smjernica za sektor zrakoplovstva iz 1994. i preuzet u točki 38. Smjernica iz 2004., odnosno plan restrukturiranja prijevozniku treba omogućiti da u razumnom roku ponovno uspostavi dugoročnu održivost. Međutim takav bi cilj bilo teško postići ako se kapacitet prijevoznika koji prima potporu za restrukturiranje ne bi mogao povećavati istom brzinom kao i kapacitet njegovih konkurenata, osobito u slučaju brzog rasta tržišta.
- 192 U ovom slučaju iz uvodne izjave 322. pobijane odluke proizlazi da je plan restrukturiranja predviđao povoljnu promjenu u razvoju tržišta i povećanje kapaciteta u 2010.
- 193 Stoga je, time što je u članku 2. pobijane odluke odredila da je Republika Austrija dužna poduzeti potrebne mjere da društvo Austrian Airlines svoj ukupni kapacitet dostupnih sjedala po kilometru smanji za 15% u odnosu na siječanj 2008., i to prije kraja 2010., i time što je do kraja 2015. ili dok društvo Austrian Airlines ne dosegne točku pokrića ograničila povećanje kapaciteta dostupnih sjedala po kilometru društva Austrian Airlines na prosječnu stopu rasta utvrđenu za zračne prijevoznike koji su članovi Udruge europskih zračnih prijevoznika, Komisija osigurala ograničenje povećanja kapaciteta društva Austrian Airlines, a istodobno je osigurala i mogućnost ponovne uspostave održivosti u razumnom roku.

194 Slijedom toga taj prigovor valja odbiti kao neosnovan.

195 Kao šesto, što se tiče prigovora da je Komisija u pobijanoj odluci pogrešno smatrala da smanjenje flote društva Austrian Airlines predstavlja primjerenu mjeru, iako bi se smanjenje regionalne flote u svakom slučaju nadoknadilo stjecanjem širokotrupnih zrakoplova kao i upotrebom zrakoplova dugog doleta na linijama kratkog ili srednjeg doleta u svrhu povećanja kapaciteta društva Austrian Airlines na tom tržištu, valja istaknuti da, s obzirom na to da je Komisija u pobijanoj odluci smanjenje kapaciteta izrazila u dostupnim sjedalima po kilometru, društvo Austrian Airlines može po vlastitom nahođenju odlučiti kako će se to smanjenje kapaciteta odraziti na sastav njegove flote, pod uvjetom da bude obuhvaćeno planom restrukturiranja u skladu s točkom 40. Smjernica iz 2004.

196 Stoga takav prigovor također valja odbiti kao neosnovan.

– Kompenzacijske mjere predviđene pobijanom odlukom

197 Kao prvo, tužitelj u biti prigovara Komisiji da je smatrala da je mjera smanjenja kapaciteta za 15% u odnosu na siječanj 2008. bila primjerena kompenzacijska mjera za uklanjanje učinaka narušavanja tržišnog natjecanja koje je prouzročila predmetna potpora. Tužitelj u prilog tom prigovoru ističe nekoliko argumenata.

198 Prvo, tvrdi da takva mjera nema praktičan učinak na glavno tržište društva Austrian Airlines, odnosno na tržište letova kratkog i srednjeg doleta s polazištem i odredištem u Austriji i, konkretno, između Austrije i Njemačke kao i između Austrije i Istočne Europe.

199 U tom pogledu valja istaknuti da se točkom 40. Smjernica iz 2004. predviđa da kompenzacijske mjere moraju biti razmjerne relativnoj važnosti poduzeća na njegovim tržištima i da ih stoga osobito treba provesti na tržištima na kojima će poduzeće imati značajan tržišni položaj nakon restrukturiranja.

200 Međutim, iz uvodne izjave 320. pobijane odluke proizlazi da se tijekom 2008. kapacitet društva Austrian Airlines smanjio i na redovnim letovima kao i na niskotarifnim letovima.

201 Iz uvodne izjave 322. pobijane odluke također proizlazi da su početkom 2009. druge mjere restrukturiranja dovele do novog smanjenja kapaciteta na redovnim letovima kao i na čarter-letovima.

202 Iz pobijane odluke stoga ne proizlazi da se 2008. i 2009. smanjio samo kapacitet na letovima dugog doleta i čarter-letovima društva Austrian Airlines.

203 Osim toga, čak i kad bi se smanjenja kapaciteta koja su navedena u pobijanoj odluci odnosila samo na letove dugog doleta i na čarter-letove, ne bi bilo nerazumno smatrati da bi se novo smanjenje kapaciteta koje je propisano pobijanom odlukom vjerojatnije dogodilo na drugim vrstama letova koje nudi društvo Austrian Airlines, uključujući letove kratkog i srednjeg doleta između Austrije i Njemačke ili između Austrije i Istočne Europe.

204 Usto, djelotvornost mjera smanjenja kapaciteta također se treba ocijeniti s obzirom na obveze preuzete u odluci kojom se odobrava koncentracija. U tom pogledu iz uvodnih izjava 328. i 329. pobijane odluke proizlazi da su se društva Lufthansa i Austrian Airlines obvezala staviti na raspolaganje slotove na linijama iz Zračne luke Beč prema zračnim lukama Stuttgart, Köln/Bonn, München, Frankfurt na Majni i Bruxelles kako bi se konkurentima omogućio ulazak na te linije.

205 U tim se okolnostima propisivanje mjere smanjenja kapaciteta koja se temelji na broju dostupnih sjedala po kilometru ne čini očito neprimjerenim.

- 206 Drugo, tužitelj tvrdi da je Komisija prilikom određivanja razine smanjenja kapaciteta na 15% trebala uzeti u obzir razinu kapaciteta društva Austrian Airlines na dan donošenja pobijane odluke, odnosno 28. kolovoza 2009., a ne razinu iz siječnja 2008. Prema mišljenju tužitelja, čak i ako je Komisija mogla uzeti u obzir smanjenja kapaciteta do kojih je došlo u okviru restrukturiranja prije donošenja pobijane odluke, ona nije mogla uzeti u obzir smanjenja kapaciteta do kojih je došlo prije nego što je Republika Austrija društvu ÖIAG odobrila privatizaciju društva Austrian Airlines, odnosno 12. kolovoza 2008. Naime, ne postoji povezanost između smanjenja kapaciteta do kojih je došlo na temelju restrukturiranja društva Austrian Airlines u svrhu njegove privatizacije u okviru koje je predmetna potpora dodijeljena i između smanjenja kapaciteta prije te privatizacije.
- 207 U tom pogledu valja istaknuti da iz točke 40. Smjernica iz 2004. proizlazi da se stupanj smanjenja kapaciteta mora utvrditi za svaki pojedini slučaj i da činjenica da je do smanjenja kapaciteta došlo prije dodjele potpore ne isključuje mogućnost da se uzme u obzir kao kompenzacijska mjera ako je sastavni dio restrukturiranja poduzetnika u teškoćama koji prima potporu, kao što je određeno u planu restrukturiranja.
- 208 Iz toga slijedi da, suprotno tvrdnjama tužitelja, prilikom određivanja stope smanjenja kapaciteta Komisija nije bila dužna uzeti u obzir samo razinu kapaciteta na dan donošenja pobijane odluke, nego je mogla uzeti u obzir i smanjenja kapaciteta do kojih je došlo prije toga, ako su ona bila sastavni dio restrukturiranja društva Austrian Airlines, kao što je bilo predviđeno planom restrukturiranja koji je Republika Austrija prijavila Komisiji.
- 209 Osim toga, što se tiče argumenta tužitelja da Komisija ni u kojem slučaju nije mogla uzeti u obzir smanjenja kapaciteta do kojih je došlo prije 12. kolovoza 2008., kad je Republika Austrija društvu ÖIAG odobrila privatizaciju društva Austrian Airlines, valja primijetiti da, kao što je prethodno navedeno, mogućnost da se u obzir uzmu mjere smanjenja kapaciteta prije dodjele potpore ovisi o okolnosti jesu li te mjere provedene u okviru restrukturiranja poduzetnika kojemu je dodijeljena potpora. Međutim, činjenica da je Republika Austrija odobrenje da društvo ÖIAG privatizira Austrian Airlines donijela 12. kolovoza 2008., sama po sebi ne isključuje da je na taj dan smanjenja kapaciteta do kojih je došlo od siječnja 2008. bilo moguće smatrati sastavnim dijelom restrukturiranja društva Austrian Airlines u svrhu njegove privatizacije. Iz pobijane odluke uostalom proizlazi da smanjenja kapaciteta koja je društvo Austrian Airlines uvelo nakon 2008. nisu bila dio smanjenja koja su bila predviđena planom „Go4Profit“, provedena 2007. i utvrđena u okviru scenarija samostalnosti.
- 210 U tim okolnostima valja odbiti kao neosnovan prigovor koji se temelji na neprimjerenosti smanjenja kapaciteta sjedala po kilometru za 15% koje se od društva Austrian Airlines zahtijevalo kao kompenzacijska mjera.
- 211 Kao drugo, tužitelj prigovara Komisiji da je kao kompenzacijske mjere u obzir uzela eventualne pokušaje restrukturiranja koji su se dogodili više od jedne godine prije prijave predmetne potpore.
- 212 U tom pogledu, iako taj argument treba shvatiti kao da u pobijanoj odluci upućuje na mjere koje su 2006. uvedene u okviru plana „Go4Profit“, dovoljno je istaknuti da, suprotno navodima tužitelja, iz uvodne izjave 319. pobijane odluke proizlazi da se navedeni plan nije smatrao kompenzacijskom mjerom.
- 213 Stoga treći dio prvog tužbenog razloga valja odbiti kao neosnovan.

Četvrti dio prvog tužbenog razloga koji se temelji na povredi članka 43. UEZ-a

- 214 U tom dijelu prvog tužbenog razloga tužitelj u biti tvrdi da, s obzirom na sudsku praksu, Komisija predmetnu potporu nije mogla ocijeniti spojivom sa zajedničkim tržištem jer je neodvojivo povezana s očuvanjem prava pružanja usluga zračnog prijevoza koja su dodijeljena na temelju klauzule o državljanstvu koja je protivna članku 43. UEZ-a.
- 215 U tom pogledu valja podsjetiti da, kao što tvrdi tužitelj, iako postupak predviđen člancima 87. i 88. UEZ-a Komisiji ostavlja marginu prosudbe da ocijeni spojivost sustava državnih potpora sa zahtjevima zajedničkog tržišta, iz opće strukture Ugovora o EZ-u proizlazi da ishod tog postupka nikad ne smije biti protivan posebnim odredbama navedenog ugovora (vidjeti u tom smislu presude od 21. svibnja 1980., Komisija/Italija, 73/79, Zb., EU:C:1980:129, t. 11.; od 19. rujna 2000., Njemačka/Komisija, C-156/98, Zb., EU:C:2000:467, t. 78., i od 31. siječnja 2001., Weyl Beef Products i dr./Komisija, T-197/97 i T-198/97, Zb., EU:T:2001:28, t. 75.). Ta obveza Komisije da poštuje dosljednost između članaka 87. i 88. UEZ-a te drugih odredbi Ugovora o EZ-u postoji osobito kad je cilj tih drugih odredbi također nenarušeno tržišno natjecanje na zajedničkom tržištu, kao što u ovom slučaju vrijedi za članak 43. UEZ-a, čiji je cilj očuvati slobodu poslovnog nastana i slobodno tržišno natjecanje između gospodarskih subjekata države članice sa sjedištem u drugoj državi članici i gospodarskih subjekata te druge države članice. Naime, kad Komisija donosi odluku o spojivosti potpore sa zajedničkim tržištem, ona mora biti svjesna rizika da pojedini gospodarski subjekti narušavaju tržišno natjecanje na zajedničkom tržištu (vidjeti u tom smislu presudu od 9. rujna 2010., British Aggregates i dr./Komisija, T-359/04, Zb., EU:T:2010:366, t. 91. i 92.).
- 216 Također je utvrđeno da uvjeti potpore koji su protivni posebnim odredbama Ugovora o EZ-u, osim članaka 87. i 88. UEZ-a, mogu biti u tolikoj mjeri neodvojivo povezani s predmetom potpore da bi ih bilo nemoguće odvojeno ocijeniti (vidjeti u tom smislu presude od 22. ožujka 1977., Iannelli Volpi, 74/76, Zb., EU:C:1977:51, i od 15. lipnja 1993., Matra/Komisija, C-225/91, Zb., EU:C:1993:239, t. 41.).
- 217 Valja međutim utvrditi da u ovom slučaju očuvanje prava pružanja usluga zračnog prijevoza društva Austrian Airlines ne predstavlja vid predmetne potpore. Naime, iako je očuvanje prava pružanja usluga zračnog prijevoza u interesu društva Lufthansa jer su takva prava važan element imovine zračnog prijevoznika, to očuvanje ni na koji način ne predstavlja uvjet za dodjelu predmetne potpore. Naime, bila je riječ o uvjetu za uspješno preuzimanje društva Austrian Airlines, koji se primjenjivao na svakog kupca, neovisno o tome je li se od Republike Austrije zahtijevalo da plati negativnu prodajnu cijenu, uključujući, po potrebi, državnu potporu u korist društva Austrian Airlines.
- 218 U tim okolnostima, suprotno tvrdnjama tužitelja, pribjegavanje korištenju pravne varke osnivanjem zaklade u skladu s austrijskim pravom kako bi se zadržalo austrijsko državljanstvo društva Austrian Airlines i tako očuvala prava pružanja usluga zračnog prijevoza koja su mu dodijeljena na temelju klauzule o državljanstvu iz dvostranih sporazuma koji su sklopljeni s trećim državama ne može se smatrati neodvojivo povezano s predmetnom potporom u smislu sudske prakse navedene u točki 216. ove presude.
- 219 Zbog toga se Komisiji ne može prigovoriti da je povrijedila članak 43. UEZ-a time što je smatrala da je predmetna potpora spojiva sa zajedničkim tržištem.
- 220 Osim toga, taj zaključak ne dovodi u pitanje ispitivanje zakonitosti klauzula o državljanstvu iz dvostranih sporazuma o uslugama u zračnom prijevozu koje je Republika Austrija sklopila s trećim državama u pogledu članka 43. UEZ-a.
- 221 U tom pogledu valja istaknuti da je Komisija u pobijanoj odluci od Republike Austrije tražila da takve sporazume raskine ili da o njima ponovno pregovara, u skladu s Uredbom (EZ) br. 847/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pregovorima i provedbi sporazuma o uslugama u zračnom prijevozu između država članica i trećih zemalja (SL L 157, str. 7.) (SL, posebno izdanje na

hrvatskom jeziku, poglavlje 7., svezak 26., str. 28.). Osim toga, Republika Austrija također je dužna, u skladu s člankom 2. pobijane odluke, obavijestiti Komisiju o mjerama koje je poduzela kako bi osigurala spojivost takvih sporazuma s pravom Zajednice.

222 U tim okolnostima valja odbiti četvrti dio prvog tužbenog razloga kao neosnovan, a stoga i cijeli prvi tužbeni razlog.

Treći tužbeni razlog, koji se temelji na zlouporabi ovlasti

223 Tužitelj tvrdi da se Komisija udaljila od vlastitih smjernica tijekom ispitivanja primjerenosti vlastitog doprinosa društva Austrian Airlines, mjera restrukturiranja i kompenzacijskih mjera za potrebe donošenja pobijane odluke, čime je zloupotrijebila svoje ovlasti.

224 U tom pogledu valja istaknuti da, čak i da je navod da se Komisija udaljila od vlastitih smjernica da bi donijela pobijanu odluku osnovan, što u ovom predmetu nije slučaj, on ne dokazuje postojanje zlouporabe ovlasti u pogledu uvjeta uspostavljenih sudskom praksom.

225 Naime, prema sudskoj praksi, odluka je donesena zlouporabom ovlasti samo ako se, na temelju objektivnih, relevantnih i usklađenih pokazatelja, da je ona donesena s isključivim ili barem odlučujućim ciljem postizanja drugih ciljeva od ciljeva na koje se poziva (presude od 6. ožujka 2002., Diputación Foral de Álava i dr./Komisija, T-92/00 i T-103/00, Zb., EU:T:2002:61, t. 84., i od 12. rujna 2007., Olympiaki Aeroporia Ypiresies/Komisija, T-68/03, Zb., EU:T:2007:253, t. 484.). U ovom slučaju valja istaknuti da tužitelj ne upućuje ni na što na temelju čega bi se moglo pretpostaviti da je Komisija, zbog primjerenosti, osobito strogo ili osobito blago primijenila pravila Zajednice u području državnih potpora te da nije slijedila postupak niti primijenila primjenjive kriterije u skladu s relevantnim pravilima ugovora i sekundarnog prava.

226 Stoga treći tužbeni razlog valja odbiti kao neosnovan.

227 Iz toga slijedi da tužbu valja odbiti u cijelosti.

Troškovi

228 Sukladno odredbama članka 87. stavka 2. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku snosi troškove, ako je takav zahtjev postavljen.

229 Budući da tužitelj nije uspio u svojem zahtjevu i da su Komisija te društva ÖIAG, Lufthansa i Austrian Airlines postavili takav, tužitelju valja naložiti, osim vlastitih troškova, snošenje troškova Komisije te društava ÖIAG, Lufthansa i Austrian Airlines.

230 Republika Austrija snosit će vlastite troškove, u skladu s člankom 87. stavkom 4. podstavkom 1. Poslovnika.

Slijedom navedenog,

OPĆI SUD (osmo vijeće)

proglašava i presuđuje:

- 1. Tužba se odbija.**
- 2. Društvo Niki Luftfahrt GmbH snosit će vlastite troškove i troškove Europske komisije te troškove društava Österreichische Industrieholding AG, Deutsche Lufthansa AG i Austrian Airlines AG.**
- 3. Republika Austrija snosit će vlastite troškove.**

Gratsias

Kancheva

Wetter

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourggu 13. svibnja 2015.

Potpisi

Sadržaj

Okolnosti spora	2
Postupak	6
Zahtjevi stranaka	8
Pravo	9
1. Dopuštenost	9
Nepostojanje potpisa na izvorniku tužbe	9
Činjenica da je tužitelj upotrijebio podatke koji se ne nalaze u verziji pobijane odluke objavljenoj u Službenom listu Europske unije, ali se nalaze u verziji pobijane odluke koja je dostavljena Republici Austriji	9
2. Meritum	13
Drugi tužbeni razlog, koji se temelji na povredi obveze obrazlaganja	13
Prvi dio drugog tužbenog razloga koji se temelji na nepostojanju obrazloženja u pogledu dostatnosti kompenzacijskih mjera s obzirom na stanje na predmetnim tržištima	13
Drugi dio drugog tužbenog razloga koji se temelji na nepostojanju obrazloženja u pogledu poštovanja načela jednokratne potpore	15
Prvi tužbeni razlog, koji se temelji na povredi odredbi Ugovora o EZ-u	15
Prvi dio prvog tužbenog razloga koji se temelji na očitoj pogrešci u ocjeni identiteta i prihvatljivosti korisnika potpore	16
Drugi dio prvog tužbenog razloga koji se temelji na nedovoljnom vlastitom doprinosu korisnika potpore planu restrukturiranja	21
Treći dio prvog tužbenog razloga koji se temelji na nedostatnosti plana restrukturiranja i kompenzacijskih mjera	22
– Mjere predviđene planom restrukturiranja	23
– Kompenzacijske mjere predviđene pobijanom odlukom	25
Četvrti dio prvog tužbenog razloga koji se temelji na povredi članka 43. UEZ-a	27
Treći tužbeni razlog, koji se temelji na zlouporabi ovlasti	28
Troškovi	28